

PETWISECARE

KUTYABETEGSÉG MEGELŐZŐ KÉPZÉS

Bevezető

Szia!

Dr. Piller Pálma vagyok, állatorvos, a PetWiseCare megálmodója és alapítója.

Szívügyem és küldetésem a felelős, tudatos állattartás terjesztése.

Ezzel a képzéssel célom, hogy gyakorlatias, hiteles tudást adjak át Nektek, és segítek, hogy boldog, hosszú életet biztosíthassatok négylábú családtagjaitoknak.

Számomra a legnagyobb siker, ha nem csak a beteg kedvencek gyógyulását segíthetem elő, hanem az egészséges kedvencek betegség-megelőzését is, illetve a gazdi-kedvenc kapcsolat tudatosabb, felelősebb szintre emelését.

A képzés során kitérünk az egészséges kutya ismérveire, a leggyakoribb betegségekre, és azok megelőzésére, a paraziták elleni kezelésekre, ivartalanítással kapcsolatos kérdésekre, és a helyes táplálásra is, hiszen ezen témák ismerete elengedhetetlen, ha egészséges, hosszú életet szeretnénk biztosítani kedvenceinknek.

Élettani alapértékek

Honnan tudom, hogy egészséges a kutyám? Mit vizsgáljak?

Mik azok az élettani alapértékek?

Az élettani alapértékek olyan **biológiai paraméterek**, amelyek meghatározzák az egészséges test működését. Ezek az értékek az egészségi állapot felmérésének fontos részét képezik, azonban fontos tudni, hogy az értékek változhatnak az életkor és egészségi állapot függvényében is.

Élettani alapértékek:

Testhőmérséklet: 38,2-39,1 C°

👉 Vizsgálata: Digitális lázmérő végbélnyílásba helyezésével

Légzés: <30 / perc

👉 Vizsgálata: Figyeld meg a mellkasának emelkedését- süllyedését a kezed ráhelyezésével.

Pulzus: nagytestű kutya: 60-120 /perc; kistestű kutya: 80-120/ perc

👉 Vizsgálata: A mellkas bal oldalán a könyöke mögött, tenyeredet a kutya szívéhez nyomva
Órával mérd 1 percig

Nyálkahártya: halvány rózsaszín

👉 Vizsgálata: Az állat ínyén a legkönnyebb vizsgálni az ajkak felhajtásakor.

Rendellenes, ha kék, élénkörös, vagy porcelánfehér! Ezekben az esetekben azonnal állatorvoshoz kell fordulni!

Kapilláris telítődési idő: = KTI

👉 Vizsgálata: A szájnyálkahártyát ujjbegyünkkel megnyomva majd felengedve 1 mp-en belül visszaszíneződik fehérről rózsaszínre

+ Bórránc teszt:

Az egészséges kutya vízháztartása megfelelő: ha ráncba emeljük, majd elengedjük a bőrét és az azonnal kisimul.

Abban az esetben, ha a kutya dehidratált, lassan simul ki a bőre, azonnal állatorvoshoz kell fordulni!

Mit néztek át a kutyámon, hogy időben felismerjem a bajt?

Egészségügyi ellenőrzés:

Kutyusunk általános állapotát otthoni körülmények között úgy tudjuk legjobban ellenőrizni, ha tetőtől talpig átvizsgáljuk. Az élettani alapértékek mellett ezek ismerete is fontos, hogy időben észrevegyük a változásokat. **Nézzük a lépéseket:**

1 Szőr és bőr ellenőrzése, áttapintás

Először a szőrt és bőrt ellenőrizzük: a kutyus teljes testét végigsimítjuk, odafigyelve, nincs-e hámsérülés, kinövés vagy bőr alatt duzzanat, csomó, szőrhiányos terület. Egészséges kutyák szőre fényes, dús. A csapzott, büdös, fénytelen és száraz szőrzet gyakran a nem megfelelő minőségű táplálkozás jele, de belgyógyászati problémát is jelezhet.

Érdeemes ezt pár havonta egy alapos vakargatással egybekötve megtenni, hogy **idejében észrevegyük**, ha valamilyen **változás történt**.

2 Füleik ellenőrzése

Ezután nézzünk be a kutyus füleibe: ezek belseje **egészséges esetben halvány rózsaszín**, és **nem látható barnás** vagy feketés **tartalom** a hallójáratban.

A fül szép világos rózsaszín, nincs benne sötét tartalom, **nem fájdalmas**, a kutya nem rázza vagy vakarja. Az egészséges fülekben nincs túl sok fülzsír, és nem árasztanak rossz szagot. Ha tartósan sötétbarna vagy fekete váladék jelenik meg, a kutya gyakran rázza és vakarja,

Tudtad?

Érdeemes időnként kutyusod fülét vattapamaccsal áttörölni, ezt videóban mutatjuk be egy következő fejezetben!

3 Szemek ellenőrzése

Az **egészséges** kutyák szeme **tiszta, csillogó, fényes**. Ha kutyusunk szeme gyakran váladékozik, vakarja, dörzsöli, sokszor hunyorog, az szemészeti problémát jelezhet, amit mihamarabb orvosolni kell. A **rendszeres otthoni szemvizsgálat erősen ajánlott**, főleg a turcsi orrú, ráncos bőrű vagy kidülledő szemű kutyusok esetében!

Pro tipp:

Abban az esetben, ha enyhe szemgyulladást tapasztalsz – vagyis kutyusod kötőhártyája kipirult – ami egy homokban fürdéstől is könnyen kialakulhat, otthon főzött, majd kihűlt **körömvirág teával** óvatosan töröld át a szemét – ezzel csökkentheted a gyulladást.

Súlyosabb esetben, illetve, ha a körömvirág tea nem használ, mindenképp fordulj állatorvoshoz!

Jó tudni: A kamilla tea szárító hatású, így ezt ne alkalmazd kedvenced szemén!

4 Fogak ellenőrzése

Egészséges kutya fogai fehérek, tiszták, ínye halvány rózsaszín. Itt a **fogkövesség** szokott gyakori problémát okozni, mely súlyos esetben ínygyulladást, fekélyesedést, így fájdalmakat is okozhat, ezért nagyon fontos, hogy rendszeresen ellenőrizzük kutyusaink fogait, vagy ha nem mersz a szájához nyúlni, kérd meg állatorvosod az éves oltásnál, hogy ellenőrizze a fogait is.

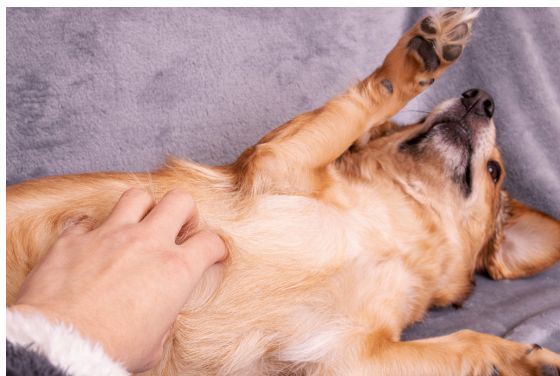
Hajtsuk fel az ínyét a **szájszegletben** is, mert attól még, hogy a metszőfogak szép fehérek, sok esetben **hátról, a zápfogakon súlyos fogkövesedés** szokott előfordulni!

A fogkövesség kialakulását rendszeres fogmosással (naponta/ két naponta) tudod lassítani, illetve rágókákkal, száraz táp etetésével.

5 Orr ellenőrzése

Az egészséges kutyus orra fényes, **nem váladékozik**. Általában nedves a kutyusok orra, de **akkor sem kell megijedned, ha épp száraz**, erről később lesz még szó!

6 Has áttapintása

Finoman alulról és oldalról tapintsuk át a kutyus pocakját. Normális esetben nem fájdalmas, nem feszes. Ha nyomásra nem mutat semmi fájdalom reakciót, az azt jelenti, minden rendben van vele, ellenkező esetben viszont forduljunk állatorvoshoz!

7 Tappancsok ellenőrzése

Vegyük fel a kutya lábait, egyenként nézzük meg, nincs-e a tappancsában **toklász**, vagy **sérülés** rajta, nincs-e **kipirulva** - ez ugyanis arra utal, hogy a kutya **nyalogatja**. Ha hozzászoktatjuk kedvencünket otthon a lábak vizsgálatához, azzal a későbbi állatorvosi viziteket is könnyebbé tesszük számára.

8 Végbélnyílás ellenőrzése

A kutya hátsó fertályának is **tisztának**, épnek kell lennie, halvány rózsaszín nyálkahártyával. Ezen a területen is rendellenes minden váladék, kivéve persze szukáknál tüzelés alatt - ilyenkor normális a péra duzzanata és vér csepegése. Azonban, ha épp nem tüzel kutyusunk, és ennek ellenére váladékozást tapasztalsz, fordulj állatorvoshoz, mert ez **húgyúti fertőzést**, vagy **ivaros szukák esetében méhgyulladást is jelezhet** – ez utóbbi életveszélyes állapot!

A bűzmirigy, és a felmerülő problémák

A kutyák bűzmirigye a végbélnyílás két oldalán található páros szövettasak. Vizes, enyhén sárgás folyadék található a mirigyben. Normál körülmények között a bélsárral együtt ürül a tartalmuk, de spontán ürítést okozhat hirtelen ijedtség, vagy komolyabb erőlködés is.

Miért van a bűzmirigy?

Minden kutyának egyedi illatkombinációval rendelkezik a bűzmirigy váladéka. Nem létezik két egyforma szagminta, ezzel jelölik meg a területüket, és így azonosítják be egymást - Ezért szagolgatják egymás hátsóját találkozáskor.

Bűzmirigy-gyulladás:

Gyakori probléma kistestű kutyáknál – nekik anatómiai okokból sokszor nem ürül magától a mirigy, illetve elhízott kutyusoknál, akiknek alapvetően gyengébb az izomzatuk, szintén gyakrabban gyullad be.

A pangó váladék allergiás reakciót is kiválthat, ilyenkor gyakori kísérő jelenség a feltűnően sok vakaróztatás, és fülgyulladás.

Honnan tudod, hogy begyulladt?

- 🐾 a végbél környékének duzadt, kipirult,
- 🐾 ürítési zavarok jelentkeznek – váltakozó hasmenés és szorulás -, bélsárpangás lehet
- 🐾 a végbéltájék nyalogatása, harapdálása
- 🐾 farokkergetés,
- 🐾 markáns pezsmaszag árad a végbél felől
- 🐾 a kutya szánkázik – a földön húzza a fenekét
- 🐾 a hajlatok és a fülek kipirosodása, gyakori vakarása

Betegségmegelőzés – prevenció

Ahhoz, hogy kedvencünknek hosszú, egészséges életet biztosítsunk, a legtöbb amit tehetünk, hogy megelőzzük a betegségek kialakulását. Ez **sokkal könnyebb, és olcsóbb** is, mint egy-egy kialakult betegséget kezelni.

Az egészséges életet megfelelő táplálással, rendszeres testmozgással, és a megfelelő védőoltások - és parazita ellenes készítmények beadásával tudjuk legkönnyebben biztosítani kedvencünknek.

Ebben a fejezetben a kutyák oltásait fogjuk tárgyalni, hogy mikor milyen oltást szükséges beadni kedvencünknek. **A fejezet második részében pedig azokról a betegségekről találsz információt, amelyek megelőzhetők védőoltással.**

Oltások

A védőoltások olyan immunbiológiai készítmények, amelyek az adott kórokozó elölt, vagy legyengített változatát tartalmazzák. Beadást követően kis idő elteltével védelem alakítanak ki az adott betegséggel szemben.

A legtöbb vakcinát többször kell beadni, hogy biztos védelem alakuljon ki. Ahhoz pedig, hogy a védelem egész életen át tartson, évente szükséges beadni az emlékeztető oltásokat!

Mi történik ha nem oltatom a kutyámat?

Az oltatlan kutyák a kórokozókat **tünetmentesen hordozhatják**, így a velük való érintkezéskor a saját kutyusunk is komolyan megbetegedhet.

Különösen nagy veszélynek vannak kitéve a kölyök-, illetve az idősebb kutyák, bennük súlyos, **gyakran halálos kimenetelű, vagy maradandó károsodást okozó betegségek** jelenhetnek meg, ha nincsenek beoltva!

Ajánlott alap oltási sor kölyökkutyáknak:

- 🐾 **7-8 hetes** korban **Parvovírusos** bélgyulladás elleni oltás
- 🐾 **9-10 hetes** korban fertőző betegségek elleni **kombinált oltás** (Szopornyica, Fertőző májgyulladás, Leptospirozis, Parvovírusos bélgyulladás)
- 🐾 **11-12 hetes** korban **parvovirus** elleni oltás ismétlése
- 🐾 **13-14 hetes** korban **kombinált** oltás ismétlése
- 🐾 **15-16 hetes** korban **veszettség elleni oltás**,
- 🐾 majd rá két hétre (**17-18 hetesen**) **kombinált oltás** ismétlése

Az alap oltási sor után javasolt a **kennel köhögés elleni oltás** beadása, ha gyakran járunk kutyaközösségbe kedvencünkkel.

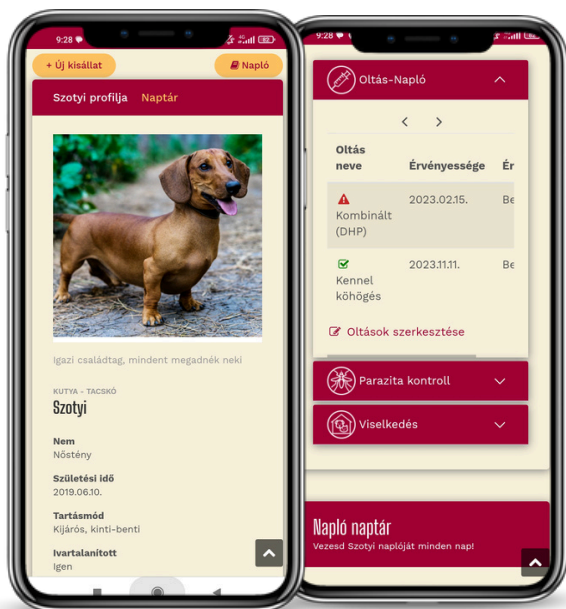
Fontos!

A különböző állatorvosi rendelők eltérő oltási protokollt használhatnak - így az oltások sorrendje eltérhet. A lényeg, hogy **2 parvovírus elleni-, és legalább 2 kombinált oltást és veszettség elleni oltást** kapjon kedvencünk.

Fontos!

Magyarországon **jogszabály írja elő**, hogy a veszettség elleni védőoltás kötelező beadatni minden kutyának. A három hónapos kort elért kutyát 30 napon belül be kell oltatni, majd az első oltást követően 6 hónapon belül ismétlő oltást kell kapnia. Ezt követően évente ismétljük a kombinált és veszettség elleni oltást.

Nem szeretnél megfeledkezni az ismétlőoltások beadatásáról?

A PetWiseCare oltásemlékeztetője ebben segít!

<https://petwisecare.com/landing/pet-profile>

Készítsd el kedvenced profilját,

Vezesd fel az utolsó oltás időpontját

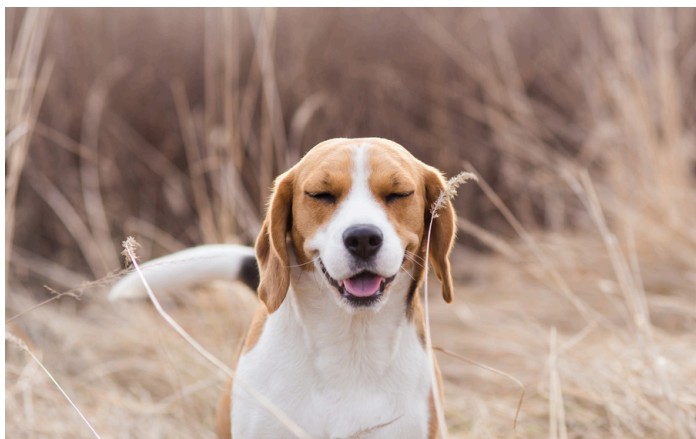
Többé nem kell aggódnod az elfelejtett oltások miatt!

Ha felnőtt kutyusod van, nála a beadandó oltások a következők:

- **Veszettség elleni oltás** – évente kötelező
- **Kombinált oltás** – évente ajánlott
- **Kennelköhögés** – évente ajánlott, amennyiben kutyaközösségbe jár (kutyafuttató/napközi/panzió)

Oltási reakció

Az esetek többségében a **legtöbb kutyánál semmilyen komolyabb mellékhatással nem járnak** az oltások, de fontos, hogy esetleges kialakulásuk esetén tudjuk, mit kell tennünk.

1 A **természetes immunreakció** részeként gyakori, hogy a védőoltást követő pár óra múlva, az alábbi felsorolt tünetek közül néhányat vagy mindegyiket tapasztalja a gazda a kutyáján. Azonban, **ha ezek a mellékhatások egy vagy két napnál tovább tartanak**, esetleg jelentős közérzet romlást okoznak az állatának, **konzultálj állatorvosoddal.**

- rossz közérzet
- helyi duzzanat az védőoltás helyén
- hőemelkedés, enyhe láz /kutyák normál testhőmérséklete 37.5C – 38.5C/
- étvágytalanság és bágyadság
- tüszögés, enyhe köhögés, orrfolyás valamint egyéb légúti tünetek 2-5 nap múlva, HA orrba cseppentős vakcinát kapott

2 Nagyon ritka, de kritikus beszámítás alá eső mellékhatás az **allergiás reakció**, amely percek alatt vagy néhány órán belül alakul ki a védőoltás beadása után. Ezek a reakciók **életveszélyesek lehetnek és sürgősségi ellátást igényelnek!** Azonnal keresse fel állatorvosát, ha az alábbi tünetek bármelyikét észleli.

- **folyamatos hányás vagy hasmenés**
- **viszkető, egyenetlen felületű bőr /csalánkiütés/**
- **az orr, nyak, szemkörnyék, pofa duzzanata, ödémája**
- **súlyos köhögés vagy nehezített légzés**
- **ájulás, összecsuklás**

- 3** A védőoltás után, a **bőr alatt egy apró kemény csomó** alakulhat ki. Ennek a csomónak néhány hét alatt el kell tűnnie. Ha a csomó az oltás után 3 héttel is megvan, esetleg növekszik keresd fel állatorvosod.

Az allergiás reakció tünetei a bőr érintettsége esetén:

- viszketés (a kutya vakarózik, rágja a végtagokat, rázza a fejét stb.)
- ödéma – a nyálkahártyák megduzzadása a szem körül, a szájbán, az orron
- “csalánkiütés” – a bőr alatt dudorok jelennek meg (a felszabaduló hisztamin helyi ödémát okoz, ez kisebb-nagyobb dudorokat idéz elő – az alábbi videóban képeken látható)
- pirosság – a bőr kipirosodik, égő vörös és forró lesz

Általánosságban elmondható az, hogy az oltás után minél később jelentkeznek a tünetek, annál enyhébb beszámítás alá esnek.

Fontos!

Mindig tájékoztasd állatorvosod arról, ha korábban már volt valamilyen tünet a fentiek közül védőoltást vagy gyógyszer beadását követően! Ha kétségeid vannak arról, hogy előfordult-e már allergiás reakció, akkor a védőoltás beadása után 1/2 – 1 órát maradjatok még a rendelőben. Érdemes ilyen esetben az oltás időpontját a délelőtti órákra időzíteni, hogy ha kialakulnak tünetek, ne az éjjeli ügyeletre kelljen menni.

Mit **NE** tegyünk?

 Ne hagyjuk a kutyánkat egyedül az oltás utáni pár órában. Az allergiás reakció a kutya élete során bármikor kialakulhat. Lehet, hogy eddig minden rendben volt, és soha nem volt probléma az oltás után, de ez **nem garantálja, hogy most sem lesz.** Bár az allergiás reakciók előfordulása nem gyakori, jobb félni, mint megijedni.

 Ha a kutyánk allergiás (ez igaz nem csak az oltás utáni, hanem pl. a méhcsípés vagy bármi más okozta allergiára) **ne próbáljuk otthon kezelni,** hacsak az állatorvos kifejezetten nem mondja. Ne keresgéljünk tippeket közösségi média csoportokban vagy az interneten. Ahogy fentebb is írtuk, **egy komoly allergiás reakció esetén nincs időnk.** Mielőbb profi beavatkozásra van szükség. Azt pedig, hogy mennyire komoly a reakció, szintén ne próbáljuk magunk eldönteni. A folyamat akár a testen belül is elindulhat, ilyenkor mindenképpen mielőbb állatorvosi beavatkozásra van szükség.

 Ne adjunk humán kalcium készítményt a kutyánknak (kivéve az állatorvosi praxisban is engedélyezett, egyébként vénköteles szerek), mert ezek édesítőszeret és egyéb káros anyagokat tartalmazhatnak, illetve **nem olyan a felszívódásuk,** amely egy allergiás reakció esetén megfelelő lenne.

Paraziták - külső, és belső élősködők

Mik is azok a paraziták?

Olyan **élősködő élőlények**, amely a gazdaszervezet, vagyis a kutya által termelt, vagy a őt felépítő szerves anyagokkal táplálkoznak, azokat elvonják a kutyától - gyengítve a szervezetét, és betegségeket okozva neki. Számos egészségügyi veszélyt jelentenek mind a kutya, mind a környezetében élő emberek és állatok számára.

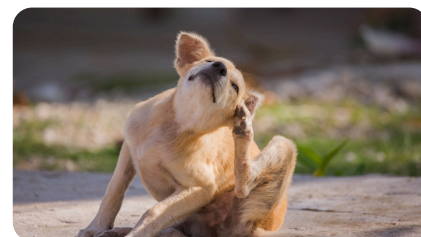
Megkülönböztetünk külső és belső parazitákat:

Külső élősködők

(kullancsok, bolhák, tetvek, szőrtüszőatkák, rühatkák)

A **kutya testfelületén, és környezetében élősködnek**. Jelenlétükkel nyugtalanítják az állatot, valamint ezek számos belső parazitát közvetítenek (galandférgesség, szívférgesség) és fertőző **betegségeket terjesztenek** (pl. babesiosis, Lyme-kór, kullancsencephalitis stb.)

Bolhák

A bolhásság szabad szemmel is könnyen felismerhető: Apró, fekete, ugráló rovarok, ami fokozott viszketést és bőrpírt, **csípéseket** okoz kedvencünkön. A bolhák nyálában lévő fehérjére pedig sok esetben alakul ki ún. **bolhaallergia**. A nagyfokú bolhásság következtében súlyos vérszegénység is kialakulhat az állatban.

Fontos!

Fontos tudni, hogy a **galandférgek lárvái a bolhákban fejlődnek**. Tehát bolhásság esetén a bélférgesség kezelésére is gondolni kell! A kutya által vakarózás közben szétrágott bolhából kikerülő lárva a bélrendszerébe kerülve **férgességet okoz** és fertőzheti a környezetében élő embereket is!

Kullancsok

A kullancsokat szinte bárhol: a kertben, parkban, vagy erdei séták, kirándulások alkalmával is könnyen összeszedheti kutyusunk.

Fontos!

**Ne csak nyáron, hanem egész évben gondoskodj kedvenced kullancs elleni védelméről!
Ugyanis az enyhe időjárás miatt télen is életben maradhatnak a paraziták.**

Sajnos jelenleg nem létezik 100%-os védelem, így érdemes rendszeresen átvizsgálnod kedvenced akkor is, ha alkalmaztok valamilyen védekezési módszert. A kullancs a gazdikra is könnyen átmászhat a kutyáról, így rájuk is veszélyt jelent!

Javasoljuk, hogy a séták után vizsgálj át kutyusod, amit egy kis dögönyözéssel könnyen élvezetessé tehetsz számára!

Nézzük a leggyakoribb területeket, ahol a kullancsok előszeretettel telepsznek meg:

- **Fej, arc, szemtájék**
- **Fülek kívül és belül**
- **Ágyék, hónalj területe**
- **Nyakörv alatti terület**
- **Száj környéke, áll alatti terület**
- **Lábujjak között**

Emellett sose feledkezz meg saját magad és családtagjaid vizsgálatáról sem!

Mit tegyek, ha kullancsot találtam kutyusomban?

- **Ne ess pánikba akkor sem, ha a vizsgálat során kullancsot találsz!**
- **Minél hamarabb távolítsd el a kullancsot, ugyanis így csökkentheted a fertőzésveszélyt!**

A kullancs eltávolításának helyes módszere:

- 1.** Szemöldökcsipesz, vagy külön erre a célra kifejlesztett kullancs-kiszedő kanál/csipesz segítségével a kullancs feji részénél megfogva óvatosan, **lassan kezdjük el húzni a kullancsot.**
- 2.** Lassan, nagyjából fél perc alatt húzzuk ki, így **van ideje elengedni a bőrt**, és kisebb az esély, hogy “beleszakad” a feje.
- 3.** A csípés helyét végül **fertőtlenítsük le** Betadine oldattal!

Fontos!

Sose használjunk zsírt, krémeket, olajat, és ne tekergezzük a kullancsot! Ezekkel a módszerekkel csak öklendezésre - így a Lyme kór fokozott ürítésére készítjük a kullancsot!

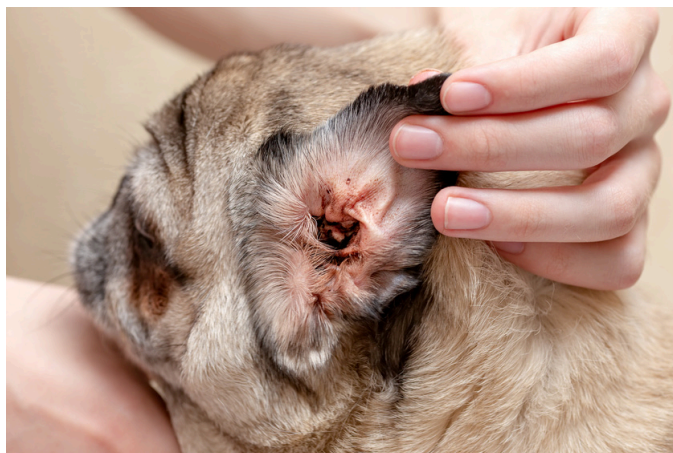
Mi történik, ha a kullancs feje beszakadt a kutyába?

Szerencsére a **kullancs feje annyira kicsi, hogy beszakadása általában nem okoz problémát.** Fontosabb, hogy minél hamarabb eltávolítsuk a kullancsot, ezzel csökkentve az esélyt, hogy betegséget adjon át a kutyának.

A kullancs helyén a bőrön piros folt jelenhet meg a gyulladós reakció miatt, azonban kedvenced szervezete ki fogja lökni az idegen testet.

Fülatkásság

A fertőzés tünetei eltérő súlyosságúak lehetnek, a legjellegzetesebbek a következők:

- 🐾 Fül irritációja, ami a fej rázásához, és fülvakaráshoz vezethet.
- 🐾 Sötét, barnás-fekete, keményebb, törmelékes tartalom látható a hallójáratban.
- 🐾 Szőrhiányos, kivakart területek a fülön, a fokozott vakarózás következményeként, akár vérömleny is kialakulhat.

A kezelési módszer mindig az adott esettől függ. **Az együtt tartott állatokat minden esetben egyszerre kell kezelni, hiszen fertőzhetik egymást.** A hallójáratot sokszor a fertőzés okozta fájdalom miatt altatásban kell vizsgálni és tisztítani. **Sajnos a fülatka makacs kórokozó, a fülek tisztítására, átmosására és a fülatka elleni kezelésre akár többször is szükség lehet.** A gyógyulás általában hetekig tart. Minden esetben rácseppentős atkairtó készítmény felhelyezése javasolt, hogy a fejen, illetve a fark tőnél élősködő fülatkák elpusztuljanak.

Tetvek

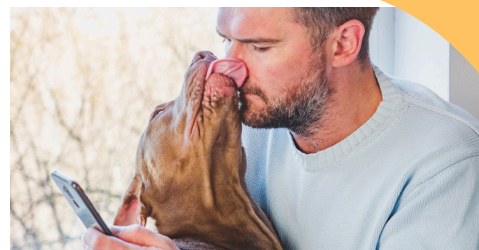

A gyenge immunrendszerű, rossz egészségi állapotú kutyák vannak kitéve a tetvek okozta fertőzésnek. Leggyakrabban a szaporító telepen tartott kölyköknél fordul elő tetvesség a rossz tartáskörülményekből adódóan.

A tetvek táplálkozásuk, mászkálásuk során irritálják a kutyák bőrét, bőrgyulladás és kopasz foltok is kialakulhatnak az állat testén. Ha apró, fekete ízeltlábúakat találsz kutyusod bőrén, szőrén, és azok nem ugrálnak, mint a bolhák, akkor valószínűleg tetvességgel állsz szemben.

Belső élősködők

A belső paraziták a kutya testében élősködnek, azokat legtöbbször külső élősködők juttatják kedvencünk szervezetébe. **Legtöbbjük zoonózist, azaz állatról emberre is áttérhető fertőzést okoz – tehát a kutyussal egy háztartásban élők is veszélyben vannak.**

Fontos!

Az évente egyszeri kötelező féreghajtást rendelet írja elő, a gazdikkal szorosan együtt élő kutyáknál és a vadászkutyáknál kifejezetten javasolt ezt negyedévente elvégezni.

Lássuk a leggyakoribb belső élősködőket és az általuk okozott tüneteket:

A belekben élősködő paraziták

(galandféreg, orsóféreg, kampós férgek, ostorféreg, Giardia, Echnococcus stb.)

- Ezek **elvonják a tápanyagokat a kutyától**, így szervezete kevésbé lesz ellenálló az egyéb betegségekkel szemben.
- Emellett a féreglárvák a szervezeten belüli vándorlásukkal **a szervek normális működését is károsítják**.
- A kutyák **bármilyen életkorban megfertőződhetnek** bélféreg petéivel, de a leggyakoribb, hogy a kölykök a szoptatás alatt, vagy még a méhlepényen keresztül fertőződnek meg.
- **Kölykökben fejlődésben való elmaradást**, súlyos hasmenést, hányást, fénytelen bundát, vérszegénységet és jellegzetes, kerek pocakot okozhatnak. A lárvák akár a tüdőbe is vándorolhatnak, ilyenkor köhögés, tüdőgyulladás is kialakulhat.
- Kifejlett állatoknál a fertőzés gyakran tünetmentes. Azonban súlyos féregfertőzés esetében **fogyás, vérszegénység**, a végbéltájék gyakori vakarása, hátsó felének földön húzása (úgynevezett “szánkázás”) tapasztalható.
- **Amikor már a bélsárban is megjelennek a férgek, az nagyon súlyos féregfertőzésre utal**, ne higgyük, hogy, ha nincs az állat bélsárában féreg, akkor nem is férges!

Giardiózis

A giardia egy olyan **egysejtű parazita**, amely **kutyákat és embereket egyaránt megfertőzhet**, és kellemetlen, potenciálisan veszélyes betegségeket okozhat.

Hogyan kaphatják el a kutyák a giardiát?

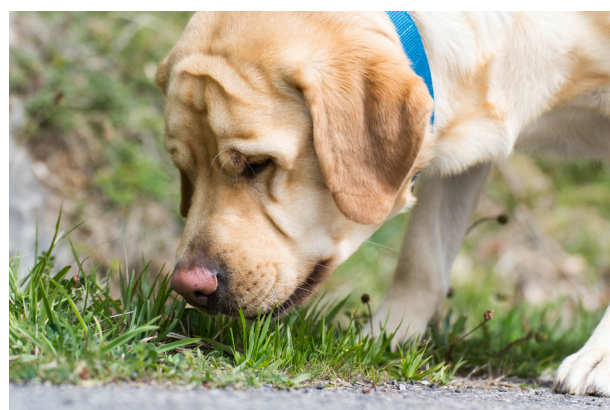
Legkönnyebben **más fertőzött állatok ürüléke** által fertőződhetnek meg, vagy ha olyan **szennyezett vízből isznak**, amelyben mikroszkopikus giardia ciszták találhatók. Ezek a ciszták hónapokig is képesek lehetnek életben maradni a vízben, megnövelve az esélyét annak, hogy újabb állatok fertőződjenek meg.

Miután a kutya ivott a szennyezett vízből, a parazita megtapad az állat bélcsatornájában, ahol károsíthatja annak nyálkahártyáját, és kezelés nélkül akár betegséget is okozhat.

Mik a giardia fertőzés jelei kutyáknál?

A giardia számos tünetet okozhat, többek között:

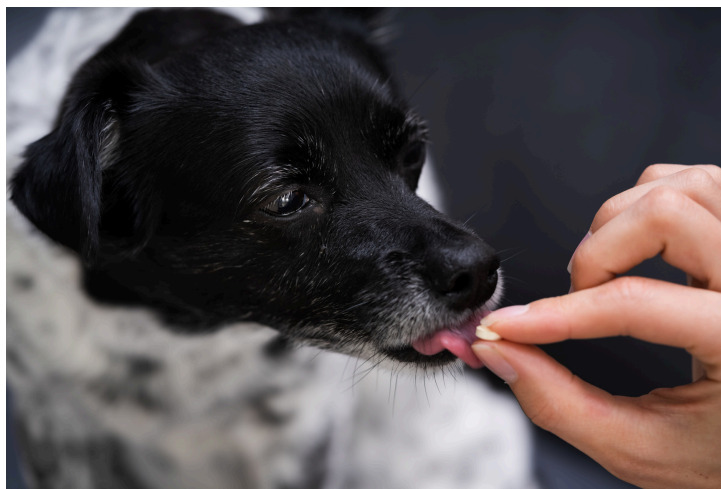
- Hasmenést
- Hányást
- Száraz, fénytelen szőrzetet
- Súlyvesztést
- Dehidratációt

Védekezés a férgek ellen, a féreghajtás

A kölyköknél már **2 hetes** korukban el kell kezdeni a féregtelenítést, melyet **8 hetes** korukig **2 hetente** végzünk. Ezt követően **3 hónapos** korukban, majd **3 havonta** célszerű a féregtelenítő tabletta beadása.

A **MEGELŐZÉS** mindig sokkal **egyszerűbb, költséghatékonyabb** megoldás, mint a betegség kezelése! Mivel minden egyes megbetegedés rontja az állat ellenálló képességét, és az élethosszát is rövidítheti, gondos gazdiként feladatunk, hogy megóvjuk kedvencünket a megfelelő időközönként végzett féreghajtó kezelésekkel.

A hatékony védekezés:

Rendszeresen adj kedvencednek féreghajtó készítményt!

A belső élősködők elleni hatóanyagok nem nyújtanak védelmet az újbóli fertőződés ellen, csak az állatban lévő parazitákat pusztítják el. Ezért szükséges megismételni évente legalább egyszer, illetve férgesség esetén több egymást követő kezelés is szükséges lehet.

Ne adj neki fokhagymát!

Ez sajnos egy elterjedt tévhit, azonban a fokhagymának bizonyítottan nincsen féreghajtó hatása. Ellenben nagy mennyiségben a benne található tioszulfát mérgező lehet kedvenceink számára, így nem javasoljuk a fokhagyma etetését

Vezess kisállat naplót, hogy emlékeztessen az újbóli esedékes kezelésről!

Így biztos lehetsz benne, hogy nem felejtet el beadni kedvencednek a következő esedékes tablettát, és könnyedén megóvhatod a parazitás fertőződéstől.

Moss kezet!

Ugyanis az élősködők fertőző alakjai a végbéltájékról bárhová átkerülhetnek

Szedd össze a kutyagumit!

Ezzel jelentősen csökkentheted a fertőzésveszélyt kedvenced környezetében - közterületen és a kertben egyaránt!

Végeztes szűrővizsgálatokat állatorvosoddal

Vérvétellel, gyors tesztekkel, bélsár vizsgálattal érdemes évente legalább egyszer ellenőrizni kedvenced egészségügyi állapotát.

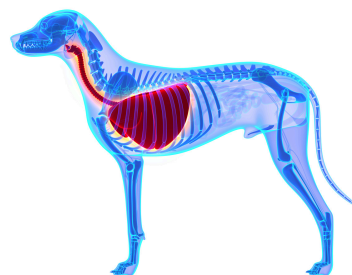
Bőrférgesség

Szúnyogok terjesztik ezt a parazitát, mely szintén zoonozist okoz - tehát a szúnyogok közvetítésével bennünk is kifejlődhetnek a férgek. Bőrférgesség esetén a testen bárhol találhatunk különböző méretű, féreg-szerű rajzolatokat, vagy tömött tapintatú csomókat a bőrben.

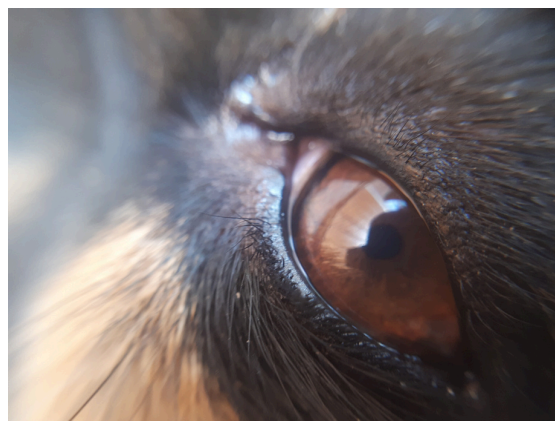
Tüdőférgesség

Fertőzött csigák terjesztik a parazitát, a kutya a csigát elfogyasztva fertőződhet a parazitával. Tünetei a **fáradékonyság, krónikus köhögés- akár véres köpettel, véralvadási zavarok.**

Szemférgesség

Legyek juttatják el kedvenceinkre, vagy ritkább esetben ránk. A paraziták általában a kötőhártya és/vagy a pislogóhártya alatt bújnak meg. Tünetei az **érintett szem könnyezése, váladékozása, kipirosodása, hunyorgás, továbbá akár kötőhártya-, szaruhártya-gyulladás is kialakulhat.**

Szívférgesség

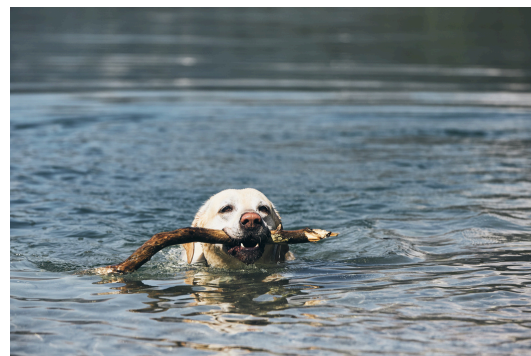
Mi is az a szívférgesség?

A kutyák szívférgessége **szúnyogok által terjesztett** megbetegedés. A szívféreg közvetítője a szúnyog, végleges gazdája a kutya - vagyis benne éri el kifejlett alakját, és benne szaporodik.

Terjedése:

A **szúnyog megcsíp egy fertőzött kutyát**, így felszívja a vérében található féreglárvákat is, melyek a szúnyogban tovább fejlődnek, majd egy következő csípésnél ürülni fognak egy másik kutya szervezetébe. Először a bőr alá kerülnek a féreglárvák, majd az erekbe, és a vérárammal jut el a szívbe és tüdőartériákba is. **6-9 hónap** alatt válnak kifejlett férgek a lárvákból - ekkor lehet kimutatni a nőtényeket az antigén gyors teszttel. Egy kifejlett nőtény szívféreg **több millió lárva**t ürít a **vérkeringésbe**, amit egy újabb szúnyog a csípésekor felszív, és indul újra a körforgás.

Fontos tudni, hogy nem a lárvák, hanem a felnőtt férgek okozzák a bajt:

Egy kifejlett féreg akár 15 - 40 cm hosszúra is megnőhet a tüdő ereiben. Ezek trombusként elzárhatják az ereket, a szívbe kerülő férgek pedig szívbelhártya gyulladást okoznak.

A szívférgesség tünetei:

Sokáig tünetmentes, majd **fáradékonyság, nehézlégzés, köhögés, majd szívbetegség** tünetei **jelentkeznek**, amikor a férgek elérték a szívbe.

Minél több féreg van a kutyában, annál súlyosabb a megbetegedés, de ha gyenge a kutya, akkor kevés féreg is elegendő a tünetek megjelenéséhez.

A kutya mérete is számít, hiszen egy kistestű, vagy toy méretű kutyusnál kevesebb féreg jelenléte is **súlyos tüneteket tud okozni**.

A szívférgességet is sokkal egyszerűbb, és olcsóbb megelőzni, mint kezelni!

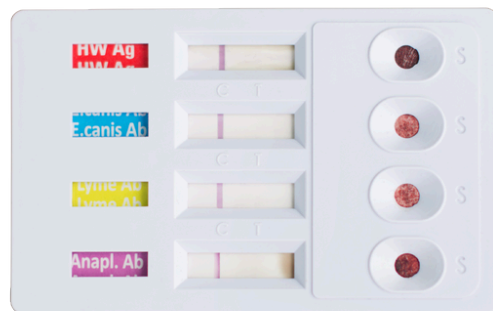
Vizsgálat:

A tesztekhez általában csak pár csepp vérre van szükség, melyből az alábbi módszerekkel lehet kizárni vagy megerősíteni a fertőzést.

Antigén-(gyors)teszt: Covid- vagy terhességi teszthez hasonlóan, negatív esetben egy, pozitív esetben két vonal jelenik meg a tesztcsíkon. Ezek a gyors tesztek a kifejlett nőstény férgek kimutatására alkalmasak.

Vastagcsepp próba: egy csepp vér mikroszkópos vizsgálata, amellyel a szívféreg lárvákat keressük a vérkenetben.

Knott teszt: koncentráció eljárással, ami a fentihez hasonló, de enyhébb fertőzés kimutatására szolgál.

Amennyiben a gyors teszt és a további vérvizsgálatok eredménye pozitív, mindenképp szükséges röntgen és szívultrahang vizsgálatot is végezni a megfelelő kezelési mód kiválasztásához!

Az első teszt után fél évvel érdemes megismételni azt, mivel lehetett friss fertőződés a teszt elvégzésekor, amit még nem lehet kimutatni - ugyanis csak a kifejlett nőstények jelenléte mutatható ki.

A biztonság kedvéért érdemes évente egyszer tesztelni a megelőző kezelés alatt álló kutyákat is.

Megelőzésre két alapvető módszer létezik:

- 🐾 Makrociklikus laktonok, a fertőző lárvák elpusztítására alkalmasak. Havonta ismétlődő, szájon át adandó, tablettás készítmények.
- 🐾 Repellens készítmények, amelyek megakadályozzák, hogy a szúnyogok megcsípjék az állatot, így a fertőzés sem történhet meg. Ezek havonta adandó, többnyire spot on, vagyis rácseppentő oldatos készítmények. A repellens hatású szerek magukban nem adnak kellő védelmet, ezért javasolt az úgynevezett kettős védelem, amelyben a fent említett makrociklikus laktonokkal együtt használjuk őket.

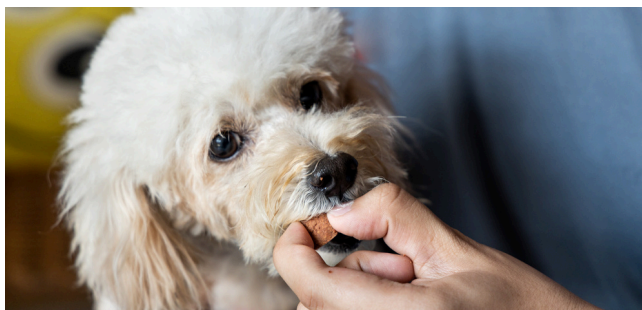
Fontos!

A megelőzés 7 hónaposnál idősebb kutyákban csak abban az esetben kezdhető meg, ha előzetes szűrővizsgálatokon esett át az állat és azok negatív eredménnyel zárultak (Elisa-gyorsteszt, vastagcsepp teszt és Knott-teszt).

A teszteket érdemes 6-9 hónap múlva ismételni.

Fontos, hogy szúnyog szezonban egy hónap sem maradhat ki a védekezésből!

Ha kölyökkorban kezdjük el a védekezést szűrővizsgálat nélkül is adhatóak a tabletták.

Segítségül felsorolunk pár lehetséges kombinációt a hatékony védekezésre:

Jelenleg két készítmény van, ami a szívféreg lárvákat is elpusztítja és a kullancsok ellen is védelmet nyújt: a Simparica trio és Nexgard Spektra - ezt 28 naponta kell adni kutyusoknak a védelmük érdekében.

Ha **különböző szerekkel** védekezel a kullancsok és szívféreg lárvák ellen:

1. Bravecto tableta 12 hetente + Milbemax/ Milprazon tableta 4-6 hetente
2. Vectra csepp 28 naponta + Milbemax/ Milprazon tableta 4-6 hetente
3. Foresto nyakörv 8 havonta cserélve + Milbemax/ Milprazon tableta 4-6 hetente

A szúnyogok távol tartására alkalmas készítmények:

- Advantix spot on
- Vectra 3D spot on
- Effitix spot on

Gyakran felmerülő kérdések a szívférgességgel kapcsolatosan:

Mi a teendő akkor, ha elvégeztettük a szűrést, de nem adtuk folyamatosan a megelőző készítményt szúnyog szenzonban?

A hivatalos álláspont szerint meg kell ismételni a szűrővizsgálatot.

Mit tegyünk pozitív teszt esetén?

Állatorvosod további vizsgálatokat fog javasolni, majd ezek eredménye alapján kiválasztja kutyusod számára legmegfelelőbb kezelési módot. A férgek kiirtása előtt több hónapos előkezelés szükséges, ugyanis ha a férgeket hirtelen elpusztítanánk, azzal a kutya halálát is okoznánk - ugyanis az elpusztult férgek eltömítenék az ereket, és leállna a kutya keringése.

súlyos tünetekkel járó szívférgességnél, kifejlett férgek esetén a nyaki vénán keresztül sebészileg is el lehet távolítani a szívből a férgeket. Azonban e mellett is szükséges lesz a gyógyszeres kezelés.

Mi történik ha megfeledekezünk a havonta adandó megelőző gyógyszerek beadásáról?

A hatóanyag csökkenő koncentrációja csak a gyengébb, kisebb lárvákat öli meg, a nagyobb, erősebb egyedek pedig rezisztensek lesznek a hatóanyagra. Ezért is kiemelten fontos, hogy 28-30 naponta megkapja kutyusod a tablettát. Nagy segítség lehet számodra a **parazaitaellenes kezelés emlékeztető használata a kisállat naplóban. www.petwisecare.com**

Kérdezd kezelő állatorvosod a számotokra legmegfelelőbb megelőzési megoldásról.

Paraziták elleni védekezési lehetőségek

Többféle eszközzel is tudod védeni kutyusodat a paraziták ellen. Céлом, hogy segítsek Neked eligazodni a különféle készítmények között, hogy a kutyusod számára legmegfelelőbbet tudd kiválasztani.

Szeretném hangsúlyozni, hogy **nincsen legjobb készítmény**. Minden készítménynek van előnye és gyengéje, így ezek kiválasztásakor **minden esetben kérd ki állatorvos tanácsát is**. Ez az oktatóanyag nem tartalmaz reklámot, az említett márkaneveket példaként hoztam, illetve a saját tapasztalatomat osztom meg veletek.

Külsőleges, és belsőleges készítményekkel is lehet védekezni a paraziták ellen. Sorra vesszük ezeket, a hatékonyságukat, a pro- és kontra érveket:

Külsőleges eszközök:

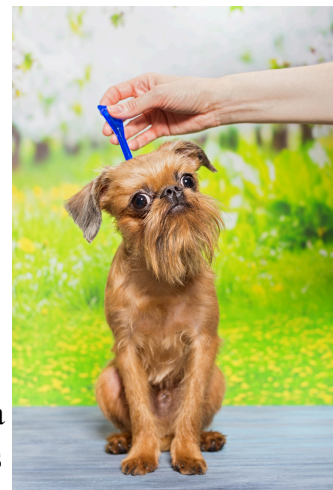
• Spot on rácseppentő oldatok

◦ Pro:

- Gyorsan hat.
- A legtöbb kutya és gazdi számára nem okoz gondot az alkalmazása.
- Van olyan rácseppentő oldat, amely csak kullancs csípés után fejti ki a hatását, és olyan is, ami távol tartja a kullancsokat - bár nem 100%-os hatékonysággal.

◦ Kontra:

- Fontos, hogy sose közvetlenül a fürdetés után tegyük őket a kutyára, ugyanis akkor felszívódásuk csak részleges lesz. Samponos fürdetés után várjunk minimum 48 órát, és csak azután csöppentsük az állatra a készítményt. A spot-on rácseppentése után szintén várni kell legalább 48 órát a következő fürdetéssel.
- A gyakori samponos fürdetés vagy a kezelést követő 48 órán belül történő fürdetés esetén a készítmény hatásának időtartama csökkenhet.
- A kutya bőrére kerüljön, ne a szőrre, **utána ne simogassuk pár óráig!** Érdemes ezt este végezni, így elkerülve, hogy a nyaki tájék simogatásával a készítményt letöröljük kedvencünkről.

• Gyógyszeres nyakörvek

◦ Pro:

- Több hónapon keresztül hatásos.
- Vízálló.
- A kullancsnak nem kell megcsípnie a kutyáját ahhoz, hogy a szőrre végezzen vele.
- Bolhák ellen is megoldást nyújt.

◦ kontra:

- kontra:
- kellemetlen szagú lehet,
- fennakadhat vele valahol,
- van hogy nem viseli el a kutya
- ha naponta fürdetjük kutyusunk, csökken a nyakörv hatékonysága

- **Spray**

- **Pro:**

- Gyorsan hat.
- Ezért elegendő közvetlenül a kirándulás előtt alkalmazni.

- **Kontra:**

- A készítmények hatóideje viszonylag rövid.
- Az egész állatot be kell fújni, benedvesedik a bundája, ami zavarhatja őt
- Nagyobb esélye lehet annak, hogy nem tudjuk megfelelően befújni kedvencünk egész testfelületét
- hatékonyságuk sokszor nem megbízható

+1: Ultrahangos kullancsriasztók:

Pro:

- Kedvencünk nem kerül közvetlen kapcsolatba semmilyen készítménnyel

Kontra:

- A hatékonysága tudományosan nem bizonyított, egyelőre vitatott

Belsőleges készítmények:

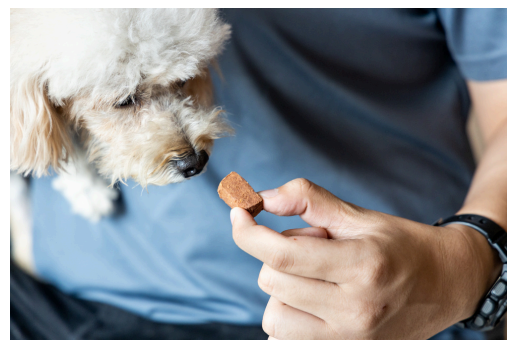
- **Rágótabletták:**

- **Pro:**

- Gyorsan és könnyedén beadható a kutyának.
- Szinte lehetetlen elrontani.

- **Kontra:**

- A kullancsnak meg kell csípnie a kutyát ahhoz, hogy a szer végezzen vele.
- Ellenőrizni kell, hogy a kutya nem hányta-e ki a tablettát- ebben az esetben sajnos hatástalan volt
- Észben kell tartanod, mikor kell újra beadnod neki

A konkrét márkát, készítményt állatorvosod fog ajánlani. Azonban a megfelelő szer kiválasztásához érdemes átgondolnod az alábbi kérdéseket:

- **Kertben vagy lakásban él kedvenced?**
- **Be tudsz neki adni tablettát?**
- **Kutyusod elviseli a nyakörvet?**
- **Jártok-e úszni, vagy milyen gyakran fürdeted?**
- **A csípéstől is meg akarod óvni kedvencedet?**
- **Érintkezik más állatokkal? (pl. macskával)**
- **Tervezel vele külföldre utazni a közeli jövőben?**

Fontos tudnivalók a parazitaellenes készítmények használatáról

Fontos!

A helytelen választás nagy bajt okozhat. Csak az állatorvosnál, vagy állatpatikában kapható készítmények a megbízhatóak, illetve itt szaktanácsot is kapunk. Nem javasoljuk a webáruházban, vagy egyéb üzletekben kapható, ismeretlen eredetű készítmények használatát.

Fontos!

Nagyon fontos, hogy csak az adott fajnak (kutya, macska) megfelelő szert használjuk! Ez különösen igaz a spot-on cseppekre. Véletlen sem szabad macskára cseppenteni kutyának való készítményt, illetve ha macskánk is van, ügyeljünk rá, hogy **NE NYALJA LE KUTYUSUNKRÓL, és NE FÉRJEN HOZZÁ AZ ÜRES CSOMAGOLÓANYAGHOZ SEM, MERT SÚLYOS MÉRGEZÉST OKOZ A MACSKÁK SZÁMÁRA!**

Fontos!

Szezonalitás:

A kullancsok ellen érdemes egész évebn, télen is védekezni, mert az utóbbi években az enyhe teleknek köszönhetően számos babéziás esettel találkoztunk a téli időszakban is!

A szívféreg ellenes készítményekkel érdemes lehet a téli hónapokban szünetet tartani, hogy kíméljük kedvencünk máját.

Ivartalanítás - szükséges? mikor? miért?

Gazdiként az egyik legfontosabb döntés meghozása, hogy ivartalanítsd-e kedvenced, és ha igen, mikor kerüljön sor a műtetre.

Az alábbi fejezetben objektíven, kutatási adatokkal, egészségügyi szempontokkal, és mítoszok eloszlatásával fogunk Neked segíteni ebben.

Előnyök

🐾 Az ivartalanítás **minimálisra csökkenti az emlődaganatok előfordulási esélyét**, ami az ivaros nőstény kutyák leggyakoribb, macskák 3. leggyakoribb daganattípusa. **Az esetek 50%-ában rosszindulatú**, a nem vagy a 2. tüzelés után ivartalanított kutyákban 25%-os eséllyel fordul elő!

🐾 Ivartalanítással gyakorlatilag **nullára csökken az egyébként életveszélyes méhgyulladás esélye**, amely nem ivartalanított szukáknál 20% eséllyel fordul elő. Szintén **megszűnik a heredaganatok lehetősége**, ami a kan kutyák 2. leggyakoribb daganattípusa.

🐾 A kan kutyák ún. jóindulatú prosztata hiperpláziája (BPH) szintén **nem jelentkezik ivartalanítottakban, míg nem ivartalanított kanokban 6 év felett kb. 70%**.

🐾 A gátsérv és a végbél körüli daganatok is **szinte kizárólag nem ivartalanított kan kutyákban fordulnak elő**.

🐾 Nem kell házi őrizetben tartani kutyánkat a kényes napokon, amely sok bonyodalommal jár.

🐾 Csökkenthetjük a véletlen túlszaporulatot, és az utcán kóborló kutyák számát

🐾 Az ivartalanított szuka kevesebbet érintkezik idegen állatokkal, ezért csökken a balesetek és a fertőzések veszélye.

Hátrányok

🐾 Ivartalanított szuka kutyákban 5-20%-ban vizelettartási probléma (inkontinencia) jelentkezhet. Ez gyógyszeres kezeléssel kezelhető.

🐾 Az ivartalanított állatok könnyebben beépítik a táplálékból felvett energiát. Ezért ivartalanítás után figyelmet kell fordítani a testsúly kontrollra. – Azonban az ivaros állatok is könnyen elhízalhatóak, ha mindig csurran-cseppen valami a konyhaasztalról. 😊

🐾 Összességében látható, hogy azok a betegségek, melyek az ivaros állatokban magas számban fordulnak elő, gyakran életet veszélyeztető, megfelelő kezelés nélkül halálos kórképek. Ezzel szemben az ivartalanításhoz társuló problémák relatív könnyen kezelhetőek.

A döntés a Te kezében van, mindenképp konzultálj állatorvosoddal, és mérlegeld a fentieket. Azonban felelős állattartóként, ha nem szeretnéd tenyészteni kutyusod, akkor az egészsége érdekében az ivartalanítás a felelős döntés.

Rántsuk le a leplet a tévhitekről!

✗ "Az ivartalanított állatok automatikusan elhíznak."

Ugyan akkora esélyük van az elhízásra, mint ivaros társaik, ha agyonetjük őket jutalomfalattal. Az ivartalanított állatoknak kevesebb energiára van szükségük, anyagcseréjük lassul, azonban megfelelő táplálással és testmozgással könnyedén megelőzhetjük az elhízást.

✗ "Ivartalanítás helyett jobb a hormonális fogamzásgátlás."

Sajnos ezek az esetek, sokkal gyakrabban vezetnek gennyes méhgyulladásához, amely életveszélyes állapot, és szükségszerűen maga után vonja a műtétet, mely ilyenkor már sokkal veszélyesebb.

✗ "A szukákat legalább egyszer elletni kell"

Tudományosan megalapozatlan állítás, sőt állategészségügyi szempontból pont, hogy az ellenkezője az igaz.

✗ "A fiatalkori ivartalanítás ront a kutya személyiségén, játékosságán"

Az ivartalanítás nem befolyásolja a viselkedést, intelligenciát, játékosságot.

✗ "Fiatalkori ivartalanítás inkontinenciához vezethet."

Ez pont hogy az idős állatoknál gyakori mellékhatás, ezért javasoljuk a fiatal kori ivartalanítást.

✗ "Drága a műtét."

A hormonális fogamzásgátlás kockázatos és folyamatos kiadás, az elletés pedig szintén igen költséges. A gennyes méhgyulladás műtéti ellátása és a daganatos emlők eltávolítása pedig legalább százezer forintos tétel. A kiskutyákat is etetni kell, amíg megfelelő gazdit nem találunk számukra és mi lesz, ha nem találunk? Azt gondolom, amennyiben nem szeretnénk tenyészteni kutyusunkat, a legfelelősebb cselekedet, ha időben ivartalanítjuk.

Ha megszületett a döntés - Mikor ivartalanítsunk?

Bizonyított tény, hogy az ivaros nőstényekhez képest a tejmirigy-daganatok kialakulásának valószínűsége:

0,5%-ra csökken, ha az első tüzelés előtt ivartalanítják a szukát,

8,0%-ra csökken az esély, ha a műtét az első két tüzelés között történt

26,0%-ra csökken, ha a második és a harmadik tüzelés között végzik el a beavatkozást.

 Nem szükséges megvárni az első tüzelést, az ivartalanítás akár ezt megelőzően is megtörténhet. **A jelenleg két legáltalánosabban elfogadott szakmai álláspont szerint vagy az első tüzelést megelőzően vagy az első két tüzelés között javasolt a nőstény kutyák ivartalanítását elvégezni.**

 Míg a kistestű, és mini fajták akár már 8 hónaposan is ivaréretté válhatnak, addig a nagytestű ebek sokkal később, nem ritkán csak 1.5 éves korban tüzelnek először. Így nagytestű kutyáknál kicsivel később, kis testűeknél hamarabb célszerű elvégezni az ivartalanítást.

 Ha az első tüzelés utáni időpontot választjuk, az ivartalanítás optimális időpontja a tüzelés vége után 1,5-2 hónappal van. **Ivarzó, vagy álvemhes szukák ivartalanítását nem javasoljuk, hiszen ilyenkor sokkal vérzékenyebb az állat a fokozott ösztrogénhatás miatt.**

Ha túl későn kerül a műtetre sor (idős korban), akkor növekszik a fent említett betegségek kialakulásának esélye, nő a műtéti kockázat, és a daganat kialakulásának esélye is!

Farkaskarom

Miért hasznos a farkaskarom?

 A farkasok az ötödik lábujjuk segítségével nehéz terepen könnyebben tudnak támaszkodni, kapaszkodni. **Egyszerűbb a súlyelosztás és az egyensúly megtartása is.**

Futáskor a karom által gyorsabban és biztonságosabban tudnak irányt változtatni, vagy ugrani. Emellett segít a zsákmány elkapásában, megragadásában is.

A kutyáknak - életmódjukból adódóan - ezekre kevésbé vagy egyáltalán nincs szüksége. Ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy kötelező eltávolítani, de ha gondot okoz, gyakran beakad, megfontolandó az eltávolítása.

 Néhány tenyésztő, fajtától függően már néhány napos kölyökkorban levágja a kiskutyák farkaskarmát, mert akkor az még igen laza, így a művelet kevesebb fájdalommal jár. **Az apró beavatkozást ilyenkor még csak minimális vérzés kíséri.** Idősebb korban, ha úgy döntenél, hogy megváltok a farkaskaromtól, érdemes az ivartalanítással egy időben elvégeztetni a műveletet, mert akkor nem kell külön emiatt bealtatni kedvencedet.

Milyen gondot okozhat?

 Előfordul, hogy a köröm túl lazán, ízület nélkül csatlakozik a mancsához, ezért szinte **lifeg**, mozgás közben bármibe beleakadhat, akár le is szakadhat. Ezen túlmenően nem érintkezik a talajjal, ezért nem is kopik. **Könnyen túlnő, ami, a köröm erős fájdalommal járó leszakadásához, vagy a bőrbe való benövéséhez vezethet.**

Eltávolítsuk, vagy ne?

 Ha kutyusod főleg lakásban tartott, rendszeresen vágjátok a karmát, és nem szokott felakadni a farkaskarma, akkor nem szükséges eltávolítani. **Azonban ha rendszeresen gondot okoz, beszakad, játékos, örökmozgó kutyusról van szó, megfontolandó a műtéti eltávolítás, amit sokszor az ivartalanítással együtt a legpraktikusabb megtenni.**

Kutya kötelesség

Nézzük, kutya gazdiként mik a kötelességeid, amiket be kell tartanod kutyázás közben:

- **Vesztség oltás, és féreghajtó tabletták beadása 1 évente.**
- A kutya **microchippel** való megjelölése legkésőbb 4 hónapos koráig.
- **Pórázon** tartani kutyusodat **közterületen**.
- **Szájkosarat tenni rá, ha tömegközlekedési eszközön utaztok** - kivéve: vakvezető, mozgáskorlátozottakat segítő kutya!
- Közterületen biztosítanod kell, hogy kutyusod **sem másik állatot, sem embert ne veszélyeztethessen** harapásával.
- **Összeszedni kutyusod ürülékét** - a kutyakaki állatokra és emberekre egyaránt veszélyes betegségeket is terjeszthet.
Figyelem! Nézd is meg! A kutya egészségi állapotára utal az ürülék színe, állaga, gyakorisága. Ha bármi szokatlant tapasztalsz, mielőbb keresd fel állatorvosodat!
 Kutyasétáltatás közben kötelező magadnál tartanod a kutyus oltási könyvét, vagy útlevelét, hogy igazolni tudd az érvényes vesztség oltását - amennyiben erre a hatóság felszólít
- Részt venni a területi **ebösszeíráson**, és leadni az adatokat abban az évben, amikor az Önkormányzat erre felkéri lakóit, akkor is, ha már regisztráltad kutyusodat egy előző alkalommal.
 A háromévente aktuális ebösszeírás lényege, hogy az országban érvényes ebnyilvántartást naprakészen tartsa. Az összeírás keretein belül frissítik a tulajdonos és a kutya adatait, a további információk között pedig szerepel többek között a beültetett mikrochip száma, a vesztség elleni oltás időpontja és a kezelő állatorvos adatai is.
- Soha ne engedjük kutyánkat egyedül, felügyelet nélkül az utcára. **Az önsétáltató kutyák önmagukra és környezetükre is veszélyt jelentenek.** Ez hatósági eljárás kockázatát is jelenti, hiszen állattartási törvényben is kimondott kötelessége a gazdának gondoskodni arról, hogy ez ne történjen meg még véletlenül sem.

Gyakori betegségek

Kutya parvovírus

A vírus fő forrása a **fertőzött kutyák ürüléke**. A vírus már a tünetek megjelenése előtt is ürülhet, és a **vírusürítés a tünetek elmúltával akár hetekig is eltarthat**. Elsődlegesen a **bélnyálkahártya sejtjeit támadja meg, de egyes esetekben szívizom károsodást is okozhat**.

Tünetek:

- hányás
- súlyos, akár véres hasmenés
- láz
- lesoványodás
- kiszáradás

A vírus a **környezetben is életben marad**, bármilyen a vírussal szennyezett tárggyal -pl. cipő, ruházat - átvihető a fertőzés. **Ezért fontos, hogy a parvo ellen megfelelő védelemmel még nem rendelkező kölyökkutyánkat ne vigyük olyan helyre, ahol más kutyákkal is találkozhat (pl. kutyafuttató, kutyaiskola), és ne hagyjuk neki, hogy utcai cipőnket nyalogassa!**

A parvo leggyakrabban az **oltatlan, egy évnél fiatalabb kutyáknál** fordul elő, de minden életkorú kutyát érinthet.

Mivel a vírus felnőtt kutyákat is megbetegíthet, ezért nekik is ajánlott évente beadatni az emlékeztető oltást. (A kombinált oltás tartalmazza.)

Szopornyica / vírusos tüdőgyulladás

A szopornyica **cseppfertőzéssel terjed**, általában az alábbi testnedvek továbbítják egyik kutyáról a másikra: **vizelet, széklet, szem- és orrváladék.**

Elég, ha a kutyusunk megszaglássza vagy megnyalja egy fertőzött kutya vizeletét, és máris elkaphatja a szopornyicát. Az évente adandó kombinált oltással tudunk védekezni ellene.

Tünetek:

Mindig magas lázzal kezdődik, majd három, jól elkülönülő szakasza alakulhat ki. A kutya áteshet az összes szakaszon, de az is lehet, hogy csak egyetlen jelentkezik a három közül:

1. Kezdeti szakasz

Általában egy hétig tart, legjellemzőbb tünete a magas, **akár 41 fokos láz**. A betegségre ebben a fázisban az úgynevezett **kettős lázcsipke** jellemző, ami azt jelenti, hogy pár nap lázas állapot után 2-3 lázmentes nap következik, majd az állat újból belázasodik.

Megjelenhetnek a kutya combjainak belső részén sötétpiros-vörös árnyalatú kiütések, melyek felhólyagosodhatnak és belőlük gennyes váladék is szivároghat. E mellett a bágyadtság, levertség, étvágytalanság is kísérheti ebben a szakaszban.

2. Hurutos szakasz

Ekkorra az állat szervezete legyengült, így további kórokozók is megfertőzhetik – szövődményeket okozva.

Az alábbi tünetek jellemzik:

- Torokgyulladás, mandulagyulladás, tüdőgyulladás is jelentkezhet.
- Szem váladékozás– amely a kötőhártya gyulladás tünete.
- Tüsszögés, köhögés
- Hányás, hasmenés is jelentkezhet a gyomor- bélgyulladás miatt
- A kutya bőre a talppárnákon, és orrán megvastagodhat
- A fogakon barnás elszíneződés jelenik meg – ez sajnos általában egy életre megmarad.

3. Idegrendszeri szakasz

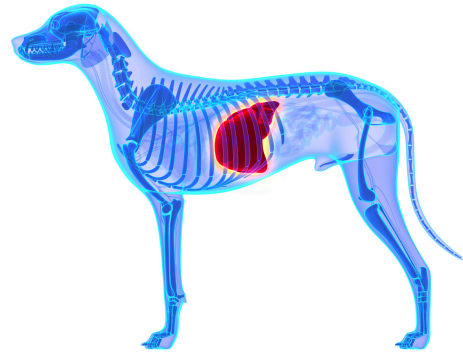
A betegség tovább súlyosbodik. Izgatottság, ferde fejtartás, remegés és izomrángás jellemzi.

Tünetek: ferde fejtartás, körbejárás, fényérzékenység, érintéssel szembeni túlzott érzékenység, remegés, fogcsattogtatás, görcsök, bénulás.

Sajnos ezen tünetek megjelenése után a beteg állatok jelentős része elpusztul.

A gyógykezelés csak a korai felismerés és az időben elkezdett szakszerű terápia esetén lehet sikeres, így ha a fent említett tünetek valamelyikét észleljük kutyánkon, azonnal forduljunk állatorvoshoz!

Fertőző májgyulladás

Nem csak kutyákat, hanem minden kutyafélét, így rókákat is megfertőz, ezért a rókák járta területeken különösen nagy a fertőződés veszélye.

Ha gyakran járunk a vadonban, erdős területen kedvencünkkel, mindenképp javasolt a kombinált oltással való védekezés!

A fertőzött állatok a vírust főleg vizeletükkel akár 6-9 hónapon át is ürítik. Tehát egy oltatlan kutya bárhol ki lehet téve a fertőző májgyulladás veszélyének, ahol hordozó állat járhatott.

Tünetek:

- láz
- bágyadtság, étvágytalanság
- szem- és orrfolyás
- hasi fájdalom,
- hányás, hasmenés
- ritkán sárgaság is előfordulhat
- vérékenység miatt száj- és orrvérzés
- valamint véres bélsár és vizelet jelentkezhet

A betegség jellegzetes **szövődménye**, a kék szem betegség - a szaruhártyák átmeneti, vagy tartós elhomályosodására utal - akár a gyógyulást követően több mint egy héttel is megjelenhet. Sajnos akár krónikus vesebetegség is okozhat.

Leptospirózis

A *Leptospira interrogans* baktériumokat a rágcsálók hordozzák szervezetükben, és vizeletükkel ürítik a környezetbe. A fertőzés forrása így leggyakrabban a rágcsálók vizeletével szennyezett szemét, vagy pocsolják, állóvizek. Ezen baktériumok speciális tulajdonsága, hogy a vékonyabb vagy sérült bőrön át is bejuthatnak a szervezetbe. Így kutyusaink akár a fertőzött vízben való úszás során is fertőződhetnek. Az évente adandó kombinált oltással tudunk védekezni ellene.

Tünetek:

Három formája ismert ennek a betegségnek:

1. **A vérzéses formánál** magas láz, elesettség, étvágytalanság, véres hasmenés és hányás is tapasztalható, e mellett a szájbán, a szemgolyó fehér részén számos apró vérzés látható.

2. **A sárgasággal járó forma** gyakran a vérzéses formára jellemző tünetekkel kezdődik, majd a szem és a száj nyálkahártyája sárgás színűvé válik. Súlyos esetben a bőr is elszíneződhet.

3. **A harmadik forma** során vesekárosodás történik. A kutya elesett, étvágytalan, hányás is előfordulhat. Nyelvfekélyek kialakulása, és bűzös szájszag jellemző. További tünetek a fokozott vízivás és vizeletürítés, véres vizelet, hasi fájdalom.

A fertőzést **mi emberek is elkaphatjuk**, akár a beteg kutyától, akár rágcsáló vizelettel szennyezett ivóvíz vagy élelmiszer által. Így a leptospirózis elleni védekezés nemcsak kedvencünk, hanem **saját egészségünk megóvása miatt is fontos**.

Kennelköhögés

A **kutyák légcső- és hörgőgyulladás**a, mely egy igen gyakori fertőző betegség. Hátterében nem egyetlen kórokozó áll, hanem többféle vírus és baktérium együttes hatása okozza.

Leggyakrabban **kutyaközösségekben** terjed a betegség:

- 🐾 kutyafuttatók
- 🐾 kutyaiskola, kutyapanzió, napközi
- 🐾 kiállítások, versenyek
- 🐾 E mellett a nem megfelelő tartási körülmény is hajlamosít, ha sok kutya kis helyre van összezárva (pl. szaporítótelepek)

Tünetek:

- 🐾 száraz, görcsös köhögés, ami akár több hétig is tarthat
- 🐾 a görcsös köhögést öklendezés, hányás is kísérheti,
- 🐾 könnyezés, orrfolyás is kialakulhat a másodlagos fertőzések miatt
- 🐾 A kennel köhögés lefolyása általában 3 hétig tart. Enyhébb esetben a tünetek csak mozgás után (játék, futás stb) jelentkeznek, súlyosabb esetben nyugalmi állapotban is, és étvágytalanság és láz is kísérheti.

Orrba cseppenthető, vagy bőr alá adandó vakcinával tudod védeni ellene kutyusod, melyet szintén évente szükséges beadatnod neki.

Száraz a kutyám orra. Akkor beteg? Tények és tévhitek

Mitől is nedves az a kutyaoorr?

A kutya orrán **apró, váladéktermelő mirigyek** vannak, ennek köszönhető a nedves kutyaoorr, melyen **könnyebben megtapadnak az illatrészecskék** - ez segíti a kutyusokat a szaglásban. Kedvencünk időről-időre **megnyalja orrát** nyelvével, **így gyűjti be a rátapadt illatrészecskéket**. A szagokat ugyanis ízérzékelése segítségével fordítja le: a szájpadrátnál elhelyezkedő, úgynevezett Jacobson-szerv segítségével.

Ha az orr külső rétegének csökken a nedvességtartalma, az a szaglás kifinomultságának romlását okozhatja. Ennek hatására kutyánk elbizonytalanodhat, az érzékenyebbé, szorongóvá, akár ingerlékennyé válhat. - hiszen legfontosabb érzékszervével történt változás.

Miért lehet száraz a kutya orra?

Sokan rögtön betegsége gyanakodnak száraz orr esetén, azonban ez tévhit, hiszen **számos egyszerű ok** vezethet az orrszárazsághoz.

A **kutya pszichés állapota** is szerepet játszik a kutya testhőmérsékletének ingadozásában, így az orr állapotában is: ha izgatott, vagy szorong, orra is hamarabb kiszáradhat a számára stresszes szituációban.

A kutya orrának hőmérséklete a nap folyamán ingadozik a tartás helyéhez, körülményeihez (lakásban vagy kertben), és természetesen kedvencünk egészségi állapotához mérten. Ugyanúgy, ahogy egy **egészséges kutyának is lehet száraz, meleg az orra**, egy megfázással vagy **felső légúti fertőzéssel küzdő kutyának is lehet hideg és nedves az orra**, melyből sűrű váladék is távozhat a betegség típusától és súlyosságától függően.

A környezeti hatások vagy a kutya korára, fajtájára legjellemzőbb okok:

Alvás

Alvás közben hamar kiszáradhat az orra, hiszen nem, vagy csak elvétve nyalja meg, ha egy-egy pillanatra felébred. Normális esetben az ébredéstől számított 10 percen belül már újra nedves az orra.

 Fajtajelleg: A rövid orrú kutyák hajlamosabbak lehetnek az orrszárazságra. Lehet, hogy nem tudják megnyalni orrukat, mert egyszerűen nem érik el a rövid nyelvükkel

Időjárási körülmények

Nyáron a meleg, száraz idő hatására hamar kiszáradhat és felmelegedhet a kutyaorr is. Télen a hideg, szeles időjárás szintén kiszáríthatja a nózit, ha tartósan ki van téve a mínuszoknak. speciális krémmel segíthetünk ezen.

Életkor

Idősebb korban könnyebben kiszárad a kutya orra, speciális krémmel segíthetünk ezen

Fűtés

Lakásban tartott kutyák esetében télen a fűtés, és így az alacsony páratartalom is hozzájárulhat az orr szárazságához.

Idegen testek lenyelése

A legtöbb kutya sajnos nagyon kíváncsi, és előszeretettel kóstolnak meg mindent, akkor is, ha az nem ehető. Így elég **gyakran találkozunk az állatorvosi rendelőkben a lenyelt tárgyak okozta bélelzáródással**. Sajnos ez legtöbb esetben csak műtéti, vagy endoszkópos úton orvosolható. Bizonyos esetekben a hánytatás is megoldás lehet, azonban ez függ a lenyelt tárgytól, és az eltelt időtől is. **Ha nem kerül a kutya időben állatorvoshoz, hashártyagyulladás, majd halál is bekövetkezhet.**

Gyakori lenyelt idegen testek:

- kavics
- csont, vagy csont darabok,
- gesztenye,
- labda, játékdarab
- fonál,
- szalag,
- zokni,
- műbél,
- barackmag,
- csomagolóanyagok,
- gyerekjátékok.

**Javasoljuk, hogy amennyire csak teheted, ezektől tartsd távol kedvencedet!
Csak olyan játékot adj neki, amit biztosan nem tud lenyelni. Ha pedig elnyűtte a játékait, és azok elkezdtek darabokra esni, vedd el neki újat, nehogy egy-egy darabot megegyen belőle!**

Milyen tünetekkel járhat az idegentest lenyelése?

- Bágyadtság, elesettség, étvágytalanság,
- Gyakori hányás
- Bélsárürítés hiánya, vagy hasmenés
- Hasi fájdalom jelei, hasi érzékenység
- Nyálzás
- Púposítás a hasi fájdalom miatt
- Viselkedésbeli változások: harapás vagy morgás, ha felemeljük, vagy a hasához érünk,

Hogyan lehet diagnosztizálni a gyomor-bélrendszerbe került idegen testeket?

Ha felmerül az idegen test gyanúja, akkor röntgen- és/vagy ultrahang vizsgálatra van szükség. Amennyiben röntgennel nem kimutatható az idegen test, akkor kontrasztos röntgen készítésével lehet kimutatni az elzáródást, vagy a lenyelt tárgyat.

Hogy lehet kezelni a bélrendszerbe jutott idegen testek okozta kórképeket?

Legtöbb esetben műtéti, vagy endoszkópos úton távolíthatóak el az idegentestek. Ilyenkor is versenyt futunk az idővel, minél hosszabb idő után kerül sor a beavatkozásra, annál nagyobb a műtéti kockázat!

Az idegen testek miatt kialakult részleges vagy teljes elzáródás rontja vagy megszüntetheti a szervek vérellátását. Így akár már néhány óra alatt elhalhat a nyelőcső, gyomor vagy bélrendszer fala, súlyos esetben át is szakadhat, és akár az állat életét is veszélyeztető állapot jöhet létre.

Szövődményként hashártyagyulladás, az ionháztartás felborulása, szeptikémia, szeptikus sokk, veseelégtelenség is kialakulhat.

Hogyan tudod megelőzni az idegentest okozta bélezáródást?

Érdemes naponta többször mindent felszedni a földről, amit lenyelhet a kutya, és persze ne olyan helyre vigyük póráz nélkül sétáltatni, ahol felehet szemetet, vagy különféle tárgyakat kedvencünk.

Ha látjuk, hogy lenyel valamit kutyusunk, akkor a legjobb, ha azonnal orvoshoz fordulunk.

Minél előbb megyünk állatorvoshoz, annál nagyobb az esélye, hogy a probléma még orvosolható és nem alakul ki komolyabb szövődmény.

Gyakori viselkedésproblémák

Ebben a leckében a gyakran előforduló viselkedésproblémákat, és azok lehetséges megoldásait fogjuk alap szinten tárgyalni

1 Felugrás

Ha kutyusod felugrál, annak többféle oka is lehet. Okozhatja izgatottság, stressz vagy hiperaktivitás. Érdeemes lehet ilyenkor lemozgatni kutyusodat, vagy feladatot adni neki, hiszen teng benne az energia.

A teljes leszoktatáshoz elképzelhető, hogy tréner segítségét is igénybe kell vened.

Íme néhány tipp, amiket érdemes kipróbálnod, ha kutyusod rendszeresen felugrál rád:

- Vidd el sétálni és adj neki feladatot: ültess le, fektess le - ettől gyorsan megnyugodhat.
- Fontos, hogy ha felugrál rád a kutya, ne lépj hátra! Ezzel egy felületet adnál neki a további ugráláshoz, inkább előre lépj egy lépést, hogy ne tudjon felugrani!
- Fontos, hogy ne eldobj magadtól a kutyát, hanem szép óvatosan a mellső lábait megfogva tedd le
- Az is segíthet, hogy nem foglalkozol vele, egy idő után abba fogja hagyni a felugrást.

2 Féltés

Előfordulhat, hogy a kutya félti a játékát, vagy a etetésnél bevédi a tálját.

A labda féltésekor például sose akarjuk mindenáron megszerezni tőle a labdát, mert egyes kutyák ilyenkor inkább lenyelik azt, minthogy odaadják! Jobb, ha ilyenkor elcseréled a labdát valami másra!

Ha elveszel tőle egy játékot, akkor mindig adj cserébe egy jutalomfalatot, vagy egy másik játékot! Az is megoldás lehet, hogy mindig 2 labdával labdázunk. Ameddig nem teszi le a kívánt játékot, amit meg akarunk szerezni tőle, addig egy másikkal játszunk, mutogassuk neki.

Tál bevédése esetén jutalomfalattal tudod elhívni, majd 1 percre zárd el pl. a fürdőszobába, amíg adsz neki vizet vagy eledelt. Soha Ne rángasd el a táljától, mert ilyen esetben könnyen megharaphat!

3 Hiperaktivitás

A hiperaktív kutyát le kell foglalni! Játssz vele sokat és közben adj neki feladatokat, például ül, fekszik, vagy huzavona formájában. A nagy séták és kiadós játékok mellett ajánlott a szellemi fárasztás is, amely lehet például nyomkeresés, kutya társasjáték, fókusz-tréning, vagy kong játékok.

4 Ha nem figyel rád a kutya

Ne foglalkozz vele, ne nyúlj hozzá, amíg nem mutat érdeklődést. Sose erőltess rá magad a kutyára! Ha nem jön, ne menj oda hozzá csak azért is. keltsd fel az érdeklődését valamivel, hidd el, egy idő után változni fog a helyzet.

5 Szeparációs szorongás

A szeparációs szorongás tünetei:

- A kutya **rombol**, ha egyedül hagyják: szétrágott, széttépett holmik, tárgyak
- Az egyébként szobatiszta kutya **bekakil, bepisil**
- Órákig **sír, vonyít, ugat**, ha nincs emberi társaság mellette

Fontos, hogy tudd, kutyusod nem rosszkedvből teszi ezeket, hanem nagyon bizonytalan és fél! A fenti módokon pedig a feszültségét próbálja enyhíteni. Éppen ezért **tilos büntetni**, hiszen ezzel csak rontasz a helyzeten, ugyanis a büntetés miatt tovább nő a feszültsége.

Az ilyen kutyát sohase hagyd egyedül! Ha sír, akkor le kell foglalni: Játssz vele, vagy dolgoztasd meg, „ül” „fekszik” „marad” trükkökkel és vidd el nagyokat sétálni! Maximum 1-2 percre szabad egyedül hagyni amíg mosdóba mész, rengeteg türelemre van szükség egy ilyen kutyus esetében.

Fontos, hogy **fokozatosan, lépésről lépésre szoktassuk hozzá** kutyusunkat az **egyedülléthez**. Ha szükséges, kérjük tréner segítségét, mert sok esetben hosszadalmas lehet a terápia, és számos oka lehet a kutyus szeparációs szorongásának.

Nagy segítség lehet a terápiában egy **kutyaszitter**, akire **rábízhatod** kutyusod, ha te épp nem tudod megoldani, hogy vele legyenél.

6 A viharfóbiás, zajfóbiás kutya

A vihar fóbia tünetei:

- Remegés
- Nyálzás
- Nyugtalanlás, a szökési hajlam fokozódása
- megpróbál elbújni, vagy épp ellenkezőleg, kijutni a szobából/ házból
- A vihar elmúta után is időbe telhet, míg a kutyus újra megnyugszik

Teendők vihar esetén

- Kertben tartott kutya esetén érdemes kialakítani egy kis búvóhelyet, kuckót számára ahová a kutya el tud vonulni
- Viselkedjünk természetesen, hiszen a kutyák megérik és átterjed rájuk, ha mi is aggódunk.
- Segíthet az úgynevezett "nyugicsomó" alkalmazása. Erről találsz videót TikTok csatornánkon, illetve Youtube-on is
- Csökkentsük a zajt, pl. a redőny lehúzásával, illetve megpróbálhatjuk elnyomni a külső hangokat pl. zene/ TV bekapcsolásával. – biztosítsunk zárt, sötét helyet!
- Esetleg nyugtató adása ajánlott lehet, szigorúan állatorvossal is egyeztetve!
- Tereljük el a figyelmét a kinti eseményekről. Vegyük elő a kedvenc játékát és játszunk egy nagyot, vagy adjunk neki feladatokat és jutalmazzuk finom falatokkal. Ha kitartóak vagyunk és mi magunk is természetesen viselkedünk, nyugalmat és békét árasztunk, így egy idő után a kutyus is el fogja engedni magát.
- Mindig bizonyosodjunk meg róla, hogy gondosan bezártunk-e minden ajtót, kaput, illetve nincs-e olyan hely a kerítésen, ahol át tudna mászni vagy ki tudna bújni a ránk bízott kutyus.

Mit NE tegyünk, ha viharfóbiás a kutyusunk?

- Sohase büntessük a kutyát a viselkedéséért. Egy ijedt kutyának megnyugtatóra van szüksége szigor helyett.
- Sohase hagyjuk egyedül vihar alatt! **Ha nem tudunk vele lenni, foglaljunk kutyaszittert!**
- Viharban a sétáltatása nem ajánlott, mert annyira pánikolhat, hogy kitepi a pórászt!
- Ne feszüljünk rá a helyzetre, viselkedjünk a megszokott módon!

Fontos!

Ugyan ezek igazak tüzijáték idejére is!

Táplálási módok

Először is nézzük, milyen étrendek közül választhatsz a mai világban:

1. Száraz táppal való etetés

Ez az egyik legelterjedtebb etetési forma. Kényelmes és biztonságos megoldás hosszú távon is, hiszen a minőségi száraztápok tartalmazzák mindazt, amire a kutyának táplálkozás-élettanilag szüksége van.

A száraztápok hosszútávú előnye, hogy fogyasztásukat követően kevesebb lepedék marad a fogakon, így a száraztápot fogyasztó kutyák átlagosan később válnak fogkövéssé a nedves tápot, vagy konzerveket fogyasztó társaikhoz képest.

Fontos!

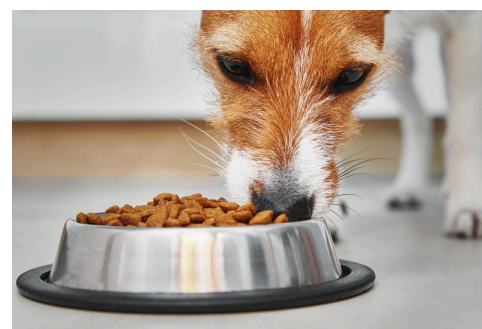
A nagytestű, mély mellkasú fajtáknál érdemes az etetés előtt beáztatni a tápot, vagy korlátozni az etetés utáni vízfogyasztás mennyiségét, mivel a gyomorban hirtelen megduzzadó, nagy mennyiségű száraztáp gyomorcsavarodásra hajlamosíthat, mely súlyos, életveszélyes állapot!

2. Nedves táppal, konzervekkel való etetés

Szintén gyakori etetési forma. Kényelmes és biztonságos megoldás hosszú távon is, mert a minőségi nedvestápok és konzervek tartalmazzák mindazt, amire a kutyának táplálkozás-élettanilag szüksége van.

Előnye, hogy idős, már fogatlan kutyák számára is könnyen fogyasztható, de a beteg, lábadozó állatok is szívesebben fogyasztják.

Hátránya, hogy etetést követően több lepedék marad a fogakon, így a nedves tápot, konzerveket fogyasztó kutyák átlagosan hamarabb válnak fogkövéssé, a száraztápot fogyasztó társaikkal szemben. Ennek megelőzése, késleltetése érdekében javaslom a rágókák (akár marhalászárcsont, marhapata és egyéb szaruképletek) használatát, illetve napi egyszeri fogmosással is megelőzhető.

3. Diétás tápokkal, gyógytápokkal való etetés

Krónikusan fennálló betegségek esetén jellemző, illetve az állat fokozatos diétáját szolgálhatják túlsúly esetén. Minden esetben állatorvos határozza meg a diéta hosszát, és az etetendő tápot. Fontos, hogy az ételallergiát menedzselő diétás tápok esetében, a jutalomfalatoknak is diétásnak, hipoallergénnek kell lenniük!

Eliminációs diéta során is minden instrukciót be kell tartani, amire állatorvosod felhívja a figyelmet. Például egy vesebeteg állatnak kizárólag csak vesekímélő táp adható.

Ha több kutyusod van, és eltérő étrenden vannak, mindegyiknek a saját, neki való eledelt kell biztosítanod. Ehhez, ha szükséges, akkor térben különítsd el őket az etetés idejére!

4. Házi koszt

Sokan még ma is azzal etetik a kutyusukat, amit otthon főz a család. Nincs is ezzel semmi gond addig, amíg a kutya adagjából eltávolítjuk a számára ártalmas, akár mérgező alapanyagokat. Fontos, hogy nagy cukortartalmú gyümölcsöket ne kapjon a kutya. Zöldségeket nyugodtan ehet, de a táplálék nagy része fehérje legyen, ne szénhidrát!

Nem javasolt továbbá a zsíros, fűszeres, sós, füstölt ételekből álló étrend sem- ezek hányást, hasmenést okozhatnak, pl. a csípős kolbász egyáltalán nem jó számukra, akár hasnyálmirigy gyulladást is okozhat. Minél idősebb egy kutya, általában annál nehezebben emészt meg a zsíros, fűszeres emberi ételleket.

Fontos megjegyezni, hogy a magas sókoncentráció nem tesz jót a veséknek és a szívnek, főként hosszútávon. Szívbeteg kutyával tilos sós ételmaradékot etetni! Sok háztartásban a kutya megkapja az aznapi ételmaradékot, ami általában nem nagy tragédia, ha már hozzászokott az emésztésére. Sose adjunk kutyusunknak penészes ételt, ugyanis ez fokozottan veszélyes kutyusa egészségére!

5. A kutyának külön főzött étel

Arra figyelj oda, hogy az étrend lefedje a kutya igényeit, illetve ne tartalmazzon semmi olyat, amit egy kutya nem ehet, pl. hagyma, kakaó, túl sok só, xilit stb. Ez az etetés előnyös lehet például ételallergiás kutyák speciális étrendjének összeállításakor - állatorvossal egyeztetve. Érdemes állatorvossal, kutya dietetikussal konzultálnod, mielőtt magad készíted el kutyusod eledelét, hogy biztosan megfelelő arányban szerepeljen minden fontos tápanyag az étrendjében!

6. BARF etetés

Napjainkban egyre népszerűbb a nyers hússal való etetés. Ha ezt az étrendet választod kedvencednek, akkor nagyon körültekintőnek kell lenned a hús frissességét illetően! Ebben az étrendben is TILOS nyers sertéshúst adni az állatnak!

A BARF étrend **alapja a csontos hús, színhús, belsőségek, illetve zöldségek és gyümölcsök megfelelő arányú összeállítása**, szükség esetén táplálék-kiegészítőkkal kombinálva. A szokásos arányok a következők:

- **40-50% csontos hús**
- **30-40% színhús**
- **5-10% belsőség**
- **10-20% zöldség és gyümölcs**

A BARF, vagy nyers étrend fokozott figyelmet igényel. A nem felhasznált eleséget mindig szakszerűen kell tárolni a hűtőszekrényben, fagyasztoóban, mert a nyers alapanyagok fokozottan romlandóak! Nyers etetés mellett **gyakoribb (havonta, vagy minimum negyedévente történő) féreghajtás javasolt**. Nyers etetésnél kiemelten fontos, hogy amit a kutya meghagy, esetleg nem eszik meg egy adott időre, azt ki kell dobni, mert gyorsan romlásnak indul. Ez függ a felhasznált nyers alapanyagtól - pl vese és egyéb belsőségek nagyon gyorsan megromlanak- , illetve a környezeti hőmérséklettől is, tehát nyáron erre fokozottan kell ügyelni! A házasított kutyák emésztése sokszor nagyon rosszul reagál a romlott húsok elfogyasztására! A nyers alapanyagok miatt személyi higiéniára is nagyon figyelni kell, alaposan kezdet kell mosni, és eltakarítani az alapanyagok előkészítése, kezelése után. **Ha a kutya nyers étrendje csontos részeket is tartalmaz, akkor mindig terems nyugodt körülményeket az etetés megkezdéséhez, a heves habzsolás ugyanis félrenyeléshez vezethet.**

A BARF etetés jó megoldás lehet allergiás, súlyproblémákkal küzdő, és epilepsziás kutyusok estében is. Azonban **minden esetben konzultáljunk állatorvosunkkal, mielőtt BARF étrendre váltunk.**

Mikor NEM javaslom a BARF étrendet?

- Gyomor- és bélbetegséggel küzdő kutyák esetében - ők nehezebben emésztik meg a nyers táplálékot
- Máj- és vesebeteg kutyánál kifejezetten veszélyes a magas fehérjetartalmú nyers etetés
- Azoknál a kutyusoknál, akik immunrendszer-működési zavarban szenvednek, nagyobb a fertőzések kialakulásának esélye
- Ha a kutya rendszeresen találkozik, vagy együtt él fertőzésekre fogékonyabb személlyel, például: várandós hölgy, kisgyermek, idős- vagy krónikus beteg
- Terápiás kutyák esetében sem javasolt a BARF etetés, hiszen ők beteg emberekkel dolgoznak

Honnan tudod, hogy kedvenced jó súlyban van-e, vagy kicsit túlsúlyos, netán sovány?

A kutya kondícióbecslése

Gazdiként kiemelten fontos, hogy fel tudd mérni kutyusod aktuális kondícióját. Ugyanis ennek a tudásnak birtokában fogod tudni megállapítani, hogy szükséges-e visszafogni kicsit a táplálást, vagy esetleg kicsit többet kellene-e neki adnod.

Az egészség megőrzésének ez is fontos része, hiszen mind a túlsúlyosság, mind a túl gyenge kondíció számos betegségre hajlamosít!

A legfontosabb szempontok, amiket vizsgálunk a kutya kondíciójának megállapításakor:

- A bordák, csigolya nyúlványok és csontos kiemelkedések tapinthatósága
- A derékvonal láthatósága
- A has megereszkedettsége/ behúzottsága - oldalnézetből
- Zsírprés jelenléte

Ezen szempontok alapján 1-9 között pontozzuk a kutya kondícióját, melynek nagyságrendi ismerete elegendő lesz számodra:

1-3: Ideálishoz képest gyengébb kondíció állapotok = soványság:

A csontos képletek (bordák, csigolyák nyúlványai, medencecsont) tapinthatóak, akár szemmel láthatóan kiemelkedőek. A kutya hasa behúzott, izomtömeg vesztés is megfigyelhető.

4-5: Ideális kondíció

A bordák egy egészséges zsírréteg alatt még tapinthatóak, a csontos képletek nem látszódnak, a derék vonal jól kivehető, a hasa nincs megereszkedve.

6-9: Az ideálishoz képest erősebb kondíció= túlsúlyosság

A bordák és csontos képletek csak nehezen tapinthatóak ki, zsírral fedettek. A derékvonal nem látható, a kutya hasa feszül, megereszkedett, lóg.

Feladat

Ellenőrizd saját kutyusod kondícióját, segítünk hogyan:

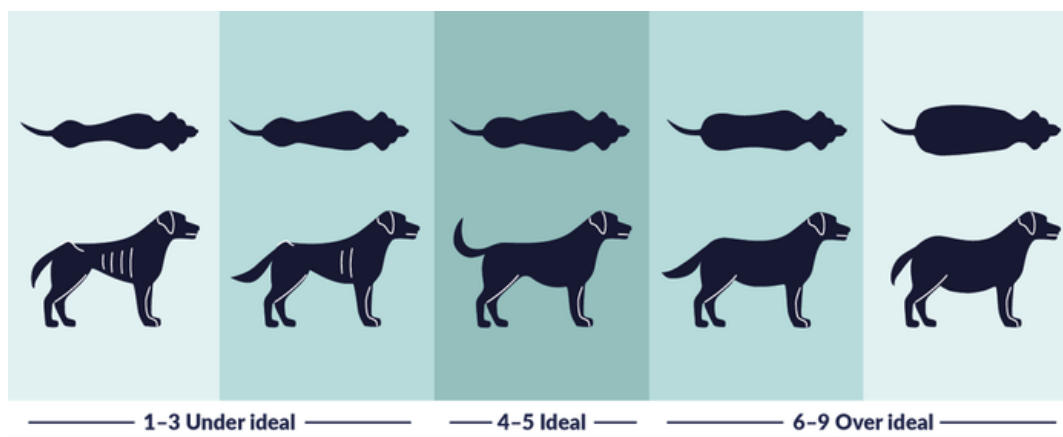
- Nézd meg messziről, melyik sziluetthez hasonlít leginkább a fenti ábrán? Látsz rajta zsírlerakódásokat? A hasa megereszkedett?
- Nézd meg felülnézetből, látszik-e a dereka?
- Tapintsd meg, a bordákat, gerincet, és a medencecsontokat, mennyire tapintható, érzel-e nagyobb mennyiségű zsíros lerakódást a bőre, és a csontos kiemelkedések között

Ha aggályaid merültek fel kutyusod alakjával vagy súlyával kapcsolatban, fordulj bátran állatorvosodhoz. Ő megállapítja, hogy túlsúlyos-e kedvenced, és amennyiben szükséges, segít beállítani a megfelelő étrendet a súlycsökkentés érdekében, vagy tanácsot adhat az elhízás megelőzésében is. **Fontos megjegyezni, hogy nincs két egyforma kutya**, így állatorvosod egyedre szabott tanácsot fog adni, kedvenced fajtájától, korától, nemétől és az aktuális egészségi állapotától függően.

Ha kedvencednek életmódváltásra-, vagy tápváltásra van szüksége a megfelelő kondíció elérése érdekében, nagy segítséget nyújthat a **kisállat napló vezetése**:

1. Te és Állatorvosod is egyszerűen nyomon tudjátok követni az állapotváltozását
2. Emlékeztetőket kaphatsz a féreghajtásról, parazitaellenes kezeléstről, oltásokról, és vizsgálatokról
3. És bármikor vissza tudod nézni kedvenced korábbi állapotait.

Ha szívesen kipróbálnád, látogass el a [petwisecare.com](https://www.petwisecare.com) -ra!

A kutya táplálása

- testméret, és életkor függvényében

Most pedig választ kaphatsz a gyakran felmerülő kérdésre, hogy " Naponta hányszor adjak enni kutyusomnak?" Erre a kérdésre szintén nincs minden kutyára alkalmazható válasz, **figyelembe kell vened életkorát, és testméretét is, ez alapján viszont könnyebb lesz eligazodnod:**

Toy és kistestű fajták etetése

- 6 hónapos korig napi háromszor
- 6–12 hónapos korig napi kétszer
- Felnőtt korban napi egyszer vagy kétszer

Közepes testű fajták etetése

- 6 hónapos korig napi háromszor
- 6–12 hónapos korig napi kétszer
- Felnőtt korban napi egyszer vagy kétszer

Nagy- és óriás testű fajták etetése

- 6 hónapos korig napi háromszor
- 6–15 hónapos korig napi kétszer
- Felnőtt korban napi egyszer vagy kétszer

Napi ajánlott etetési mennyiség

Kijelenthetjük, hogy **nagyságrendileg** egy általános aktivitású, átlagos méretű (15-35 kg) felnőtt kutya esetében, jó minőségű tápot feltételezve, a **kutyának annyi dekagramm tápot kell kapnia naponta, mint ahány kilogramm az eb súlya**. Így pl. egy 35-40 kg-os német juhászkutyának 35-40 dkg lesz a napi adagja. Természetesen **ez egészségi állapottól, fajtától, életkortól, táptól, gyártótól függően eltérhet**.

A legtöbb gyártó már jelöli a csomagoláson, hogy mennyi az ajánlott napi mennyiség az adott eledelből. Ha ezt az utasítást követjük, egészséges, felnőtt állat esetében lényegében nem nyúlhatunk mellé a mennyiséget illetően. Ha kölyöknek kell bármilyen okból olyan diétás tápot adni, ami alapvetően felnőtteknek lett gyártva, akkor érdemes az ajánlott mennyiségnél többet adni, hiszen egy felnőttekre szabott táp nem fogja fedezni a kicsi testsúly arányos energiaigényét. **A legideálisabb, ha a kutya a korának megfelelő jelzésű tápot kapja.**

Mindig ellenőrizd a tápok csomagolásán előírt mennyiségeket, de figyelj a kutyus egyedi igényeire is!

A mérgező ételekről, táplálási veszélyekről részletesebben a **Kutya-elsősegély** tanfolyamunkon tanulhatsz.

Gyakorlati tudnivalók a helyes tápláláshoz

A legfontosabb, alapvető gyakorlati tudnivalókat, és olyan hasznos tippeket osztunk most meg veled, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy kutyusod egészséges legyen.

Kutyusunknak **legyen megszokott etetési rendje**, egy **napi rutin**, amit mindig betartunk. Kedvenceink belső órája nagyon pontosan működik, így fontos, hogy minden nap azonos időben legyen az etetés. Ha ez gondot okoz Neked, vagy hektikus a beosztásod, **egy kutyaszitter nagy segítséget nyújthat**.

Ne legyen változtatás sem a táp minőségében, sem az etetési időpontokban, ugyanis ezek mind emésztési zavarokat okozhatnak! Ha új tápot szeretnénk kipróbálni, vagy étrendet váltunk, fontos, hogy **csak fokozatosan, nagyjából egy hét leforgása alatt térjünk át teljes mértékben az új tápra!** Ha ezt nem tartjuk be, és egyik napról a másikra kezdünk új eledelt etetni, hasmenésre, akár hányásra is számíthatunk.

A fokozatos tápváltás helyesen kivitelezve 1 hét alatt zajlik le, a következő képpen:

1-2. nap:

25% az új eleségből és 75% a régi étrend szerint, hogy az állat bélflórája hozzászokhasson a változásokhoz.

3-4. nap:

50% az új eleségből és 50% a régi étrend szerintiből.

5-6. nap:

75% az új eleségből és 25% a régi étrend szerintiből.

7. nap:

100%-ban adható az új eleség. Ebben a hét napban javasolt kutyáknak való probiotikumok adása is, ezzel jelentősen csökkenthető a tápváltás miatti emésztési problémák kialakulásának valószínűsége!

Egy nagyon gyakori, teljesen jogos kérdés: "Mit tegyek, ha a távollétemben étvágytalan kedvencem?"

Ha pár napra elutazol, és a távollétedben kutyaszitterre vagy családtagra bízod kedvenced, előfordulhat, hogy nem hajlandó enni a kutya az első napokban – főleg ha ez az első hosszabb távollét. Szorongást, stresszt válthat ki belőle a gazdi(k) hiánya. Ez teljesen természetes.

Bevethetsz ilyenkor trükköket: mondd el szitterednek, **mik a kedvencei kutyusodnak**, hogy tudjon ezekkel kedveskedni neki, ha a tápjához nem lenne kedve az első napokban (mint egy finom húsleves, vagy főtt hús, májkrém, vagy bármivel, ami a kutyusod kedvence). Általában 1-2 nap étvágytalanság után, ha kezdi elfogadni az új helyzetet, visszatér majd az eredeti étvágya.

Fontos táplálási tudnivalók:

- Soha ne adjunk a kutyának egyszerre túl nagy mennyiségű táplálékot
- Etetés után 2 órán belül ne legyen erőteljes mozgás, ugrálás, futás, játék
- **Ne etessük baromficsonttal** a kutyát! Már önmagában bármilyen csont könnyen bélsárrekedést okozhat, a csöves baromficsont (szárny-, comb- és lábszárcsont), viszont szilánkosan törik, így mechanikus sérülést okozhat akár szájüregben, akár az emésztőcsatorna bármely szakaszán. A rendelőkben rendszeresen találkozunk bélcsatornában vagy gyomorszájban elakadt csonttal, esetleg a szilánkos csont által átfúrt bélszakasszal, melyek csak műtéti úton orvosolhatóak és életveszélyes helyzetek. Alternatíva a nagy méretű rágócsont (pl. marhalábszárcsont), azonban az ebből leharapott darabokat is célszerű elvenni a kutyától és nem hagyni, hogy lenyelje!
- A **víz** minden életkorban **korlátlanul** álljon a kutya rendelkezésére. Fontos, hogy futtatás, kimerítő játék után várjuk meg, amíg az állat légzésszáma normalizálódik, teste visszahül kicsit. Gyakori hiba, hogy az **itatott víz túl hideg**, ilyenkor **könnyen torokgyulladást** kaphat a kutya, így erre is fontos ügyelnünk.
- **Ne nasiztassuk** a kutyát! Az étrend változtatása, asztalról "lepotyogó" falatok sokszor hasmenést okozhat a kutyáknál. Ne adjunk neki mást a megszokott eledelén és jutalomfalatain kívül.
- **Ne hagyjuk előtte sokáig az ételt**, ha nem eszi meg, rakjuk el és csak a következő étkezési időpontban kínáljuk újra.
- Több együtt tartott kutya esetén figyeljünk oda, hogy mindenki eszik-e rendesen, mindenki hozzáfér-e a saját eledeléhez. Ha szükséges, különítsük el őket az etetés idejére.

Nézd meg az alábbi videót is, ahol még több tippet megosztok veled!

Kutyák számára mérgező, és káros ételek

✗ Xilitol, és egyéb édesítőszer

Hirtelen, nagymértékben emelik meg a kutya vércukorszintjét, ami gyors inzulinválaszra készíti a szervezetet. A vércukorszint így gyorsan csökken, ami éhség- és gyengeség érzetet okoz. A nyírfacukor néven ismert xilitol halálos mérgező a kutyák számára. A legtöbb cukormentes rágóban is xilitol van. Egy kisebb kutya számára mindössze két szem is végzetes lehet, így fokozottan vigyázz kutyusod közelében az édesítőszerrel készült termékekkel!

✗ Csokoládé

A kakaóban található Teobromin nevű vegyület sajnos halálos mérgező a kutyákra nézve.

Minél nagyobb a csoki kakaó tartalma, és minél kisebb a kutya, annál nagyobb veszélyen van!

Egy nagyjából 10kg-os kutya számára egy tábla tortabevonó vagy két tábla étcsoki elfogyasztása már halálos lehet!

Fokozottan ügyeljünk, hogy ne férhessen hozzá kedvencünk a csokoládékhoz!

✗ Otthoni gyógyszerek

Kizárólag állatorvosunk által meghatározott gyógyszereket adjuk kedvencünknek! Ha kételyed lenne akár a beadandó mennyiséggel kapcsolatban, állatorvossal konzultálj, emberi gyógyszert sohasem adj találmányra a kutya egyetlen panaszára sem!

✗ Kávé, tea, energital

Koffein tartalmuk kutyánál már kis mennyiségben is halálos lehet.

✗ Dohánytermékek

A dohánytermékek megrágása, vagy elfogyasztása nikotinmérgezéssel jár, ami a kutya bénulását, majd halálát okozza. A mérgezés a korai stádiumban indokolatlan izgatottságot, a szapora légzést, kitágult pupillákat, esetleg hányást okozhat. A passzív dohányzás káros hatásai duplájára emelik a kutyáknál a daganatos megbetegedések kockázatát. Éppen ezért, soha ne dohányozzunk kutyusunkkal egy légtérben, illetve a keletkezett dohánytermék hulladékait is gondosan tároljuk!

✗ Fluoridos, nem kutyáknak szánt fogkrémek

A fluoriddal dúsított fogkrémek lenyelése önmagában is káros a kutyákra, ráadásul sokszor xilitol édesítőszerrel ízesítik, melyek mérgezőek rájuk nézve. Kizárólag kutyáknak szánt fogkrémet használjunk kutyusunk szájápolása esetén! Ügyeljünk arra is, hogy a kutya ne elcsenhesse a fogkrémünket!

✗ Szőlő és mazsola

A túlzott mértékű szőlőfogyasztás akut veseelégtelenséghez vezethet a kutyáknál.

✗ Csonthéjas magvú gyümölcsök, barackmag

Magjaik lenyelve bélelzáródást és emésztési panaszokat okozhatnak.

✗ Olajos magvak, mint dió, mogyoró, kesudió

Egyedi érzékenység léphet fel. Sózott formájában károsabbak. Ha a kertben diófa van, figyeljünk, hogy a kutya ne nyeljen le egyben diót, hiszen ez bélelzáródást is okozhat! A makadámdió már kis mértékben is súlyos mérgezést idéz elő, ezért ilyesmi nassolnivalót ne tartsunk olyan helyen, ahol a kutya hozzáférhet!

✗ Éretlen paradicsom

Kutyákra nézve toxikus hatású, szív- és légzési rendellenességeket okoz.

✗ Hagymafélék

A kutya szervezete képtelen lebontani a bennük lévő tioszulfátot, ami felhalmozódva mérgezést okoz. Sem nyersen, sem főzve, sem szárítva nem javasolt.

✗ Csípős paprika

Kapszaicin tartalma irritáló hatással bír a kutya gyomrára és beleire, hasmenést és bélgyulladást okozhat.

✗ Avokádó

Kutyákra nézve halálos mérég lehet a benne lévő persin miatt.

✗ Burgonya és részei

A burgonya növény zöld részeiben található szolanin erősen mérgező a kutyára nézve. Éretlen, zöld héjú krumplit tehát ne kapjon a kutya, azt minden esetben hőkezelní szükséges!

✗ Ismeretlen eredetű gombák

Rizikófaktor, mivel mérgező is lehet! Emiatt egyáltalán nem javasolt kutyáinkat gombával etetni. Esős napokat követően érdemes körülnézni az udvaron, és eltávolítani a kutya életteréből a hirtelen megjelent gombákat. Az erdei séták során is ügyeljünk Egyes gombafajok már egészen kis mennyiségben is halált okozhatnak!

✗ Alkoholos italok

A kutya számára már egy csekély mennyiség is súlyosan májkárosító hatású lehet.

✗ **Kenyér, pékáru és kelt tészta**

Húsevő állatok révén a gabonafélék etetése a vércukor folyamatos ingadozását okozhatja, mely hosszú távon inzulin-rezisztenciát, cukorbetegséget vagy elhízást okozhat, gluténtartalmuk miatt pedig allergének is lehetnek. A sütemények, édességek szintén károsak, hiszen hamar elhízáshoz vezethetnek. A kelt tészta fogyasztása nagyfokú gázosodást okoz, a gyomorfal és a belek feszülését, fájdalmat okoz, az erjedés közben felszabadult alkohol pedig károsítja a májat.

✗ **Konyhai maradékok**

Fűszeres, sós, zsíros ételmaradékok semmiképp sem javasoltak, ezek ugyanis könnyen elcsaphatják a kutya hasát, vagy rosszabb esetben akár hasnyálmirigygyulladást is előidézhetnek. Felborulhat a bélflóra, gyomorgyulladás alakulhat ki, amely rossz esetben bélgyulladássá fajulhat, hányásos és hasmenéses panaszokkal.

✗ **Só**

A kutyának nincs külön sószükséglete, a túlzott sóbevitel sokkos állapotot, vesekárosodást okozhat, és lerövidítik kedvencünk élettartamát.

✗ **Főtt és sült (tehát hőkezelt) csontok**

A hőkezelések során a csont elveszíti rugalmasságát, kiszárad és ha a kutya szétrágja, szilánkosan törik. Elfogyasztva súlyos székrekedést, bélelzáródást, bélfal sérülést, gyomorfal perforációt okozhat. Az egyben lenyelhető csigolyacsontok pedig megakadhatnak a nyelőcsőben, vagy a belekben - ezzel életveszélyes állapotot okozva. E miatt a törékeny baromficsontok etetését nem javaslom.

✗ **Nem megfelelő minőségű nyers húsok**

A közértben kapható húsok nem nyers fogyasztásra vannak hitelesítve, de ugyanígy alkalmatlanok az egyes vágóhídi nyesedékek, és a gyanúsán olcsó, ismeretlen eredetű húsok is. A nyers húsok csonttartalma szintén kockázatot hordoz. Alkalmas lehet ugyanakkor etetésre a friss, szalmonellamentes, nyomonkövethető eredetű hús és belseg, fokozottan ügyelve a kutyánál a megfelelő és rendszeres féreghajtásra is. Fontos megjegyezni, hogy a színhús nem fedezi a kutya igényeit! Belsősegekkel és táplálékkiegészítőkkel érhető el, hogy az étrend valóban lefedje azokat. A nyers sertéshús etetése a kutyákra veszélyes vírus, az Aujeszky-féle betegség potenciális terjesztése miatt tilos. A vírus hőkezelés hatására elpusztul, így főve etethető sertéshús a kutyával.

✗ Nyers tojás

Avidin tartalma biotinhiány kialakulásához vezet. Alkalomadtán nyersen is adható, de csak szalmonellamentes tojás esetében. A hőkezelt tojás nyugodtan adható a kutyának.

✗ Sütőpor és szóda bikarbóna

Kutyák számára akár halálos is lehet. Csekély mennyiségben a padlóról felnyalt szóda bikarbóna is súlyos gáztermelést indíthat be a gyomorban. Ez fájdalmat és elektrolit rendellenességeket okozhat, súlyosabb esetben pedig akár szívelégtelenséget is.

✗ Tej és tejtermékek

A tejcukor lebontása a házikedvenc számára is gondot okozhat, ugyanúgy, mint egy laktózérzékeny embernek. A túl sok tejtermék hasmenést vagy akár bélgyulladást is okozhat. A fermentált, savanyított tejtermékek, mint a túró, vagy a natúr joghurt kevesebb laktózt tartalmaznak, így etethetjük a kutyával, de csak mértékkel!

Fontos!

Igen, tudom hogy nehéz ellen állni a boci-szemeknek, de kutyusod egészsége érdekében ne adj neki a fent említett, veszélyes élelmiszerekből!

Letölthető klinikai alapértékek checklista

Testhőmérséklet: 38,2-39,1 C°

A Te kutyusod testhőmérséklete: ..... C°

Légzés: <30 / perc

A Te kutyusod légzésszáma:..... / perc

Pulzus: nagytestű kutya:
60-120 /perc; kistestű kutya: 80-120/ perc

A Te kutyusod pulzusa:..... /perc

Nyálkahártya: halvány rózsaszín

A Te kutyusod nyálkahártyája: .....színű

Kapilláris telítődési idő: <2 sec

A Te kutyusod kapilláris telítődési ideje: .....sec

KLINIKAI ALAPÉRTÉKEK CHECKLISTA

Testhőmérséklet: 38,2-39,1 C°

A Te kutyusod testhőmérséklete: ..... C°

Légzés: <30 / perc

A Te kutyusod légzésszáma:..... / perc

Pulzus: nagytestű kutya:
60-120 /perc; kistestű kutya: 80-120/ perc

A Te kutyusod pulzusa:..... /perc

Nyálkahártya: halvány rózsaszín

A Te kutyusod nyálkahártyája: .....színű

Kapilláris telítődési idő: <2 sec

A Te kutyusod kapilláris telítődési ideje: .....sec

Utószó

🐾 Remélem sok hasznos újdonságot sikerült átadnom Neked, kívánom, hogy ne legyen szükség vészhelyzetben cselekedned, de mostmár biztos lehetsz benne, hogy tudni fogod mit kell tenned!

Ha gyakorlatban is szeretnéd elsajátítani a sebkötözést, Heimlich manővert, újraélesztést, és egyéb életmentő fortélyokat, illetve személyesen feltenni kérdéseidet, akkor szeretettel várlak a következő elsősegély tanfolyamon, melyről itt találsz infókat: www.petwisecare.com

🐾 **GAZDI15** kóddal **15% kedvezményt is kapsz minden képzésünkre!**

A állatorvosi chatünkben pedig az első hónapból 25% kedvezményt kapsz az
🐾 **GAZDI25** kuponkóddal! **Katt: <https://petwisecare.com/online-allatorvos/>**

Remélem hamarosan személyesen is találkozunk, addig is csatlakozz gazdi közösségünkbe [facebook csoportunkban](#), és kövess be minket:

- 🐾 [Instán](#)
- 🐾 [TikTokon](#)
- 🐾 [Facebookon](#)

Sok boldog kutyaszitter percet kívánok!

Kutyabaráti üdvözlettel,
Dr. Piller Pálma

WWW.PETWISECARE.COM

